

## **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain muuttamisesta**

### **ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi metsästyslakia. Metsästyslain muutoksen keskeinen tavoite on saada metsästystä koskevat säännökset ajantasalle.

Metsästyslain ampumakoetta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että jousiaseella metsästävän henkilön tulisi suorittaa ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläimen vuoksi tarpeen. Sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että hyväksytystä ampumakokeesta annettava todistus vastaisi sellaisenaan hallintolaissa tarkoitettua päätöstä.

Hirvieläinten pyyntilupaan, pyyntilupamenettelyyn ja yleisesti metsästyksenjohtajaan liittyviä säännöksiä täsmennettäisiin.

Esityksessä ehdotetaan täytäntöön pantavaksi kivutonta ansastusta koskevan kansainvälisen sopimuksen määräykset tiettyjen pyyntivälineiden osalta. Rikosoikeudellisiin säännöksiin liittäisiin sopimuksesta johtuvat muutokset.

Tiettyjen eläinten ravinnolla ja haaskalla houkuttelu olisi kielletty. Laissa mahdollistettaisiin kuitenkin erikseen säännellyissä tilanteissa ravinnon ja haaskan käyttö houkuttelutarkoituksessa.

Metsästysaseen kuljettamista koskevaa säännöstä täydennettäisiin. Esityksessä ehdotetaan lakiin lisättäväksi yleinen saalisilmoitusvelvollisuus sekä laajennettaisiin metsästyksen rajoittamista koskevaa asetuksenantovaltuutta. Lisäksi lintujen rauhoitukseen liittyvää poikkeuslupamenettelyä kevennettäisiin rajatuissa tilanteissa. Laissa säädettäisiin myös eräitä täsmennyksiä muihin poikkeuslupamenettelyihin.

Esitykseen sisältyy myös teknisluonteisia muutoksia.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2017.

## YLEISPERUSTELUT

### 1 Johdanto

Metsästyslaki (615/1993) on säädetty vuonna 1993. Lakiin on tehty vain vähäisiä muutoksia sen 15 ensimmäisen voimassaolovuoden aikana. Muutokset koskivat metsäkauriin pyyntiluvasta luopumista sekä sen metsästystä jousella.

Ensimmäinen merkittävämpi muutos lakiin tehtiin, kun riistavahinkolaki (105/2009) tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009. Aiemmin riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta säädettiin kahdessa valtioneuvoston asetuksessa.

Seuraava merkittävä uudistus koski riistahallinnon uudistamista. Riistahallintolaki (158/2011) tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2011. Lailla yhdistettiin Metsästäjien keskusjärjestö ja riistanhoitopiirit Suomen riistakeskukseksi. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, joka hoitaa muun muassa riistahallinnon julkisia hallintotehtäviä. Tässä yhteydessä metsästyslain poikkeuslupajärjestelmä uudistettiin täysin.

Metsästyslakiin jäi kuitenkin edelleen eräitä muutostarpeita, joiden vuoksi sitä muutettiin 1 päivänä kesäkuuta 2013 voimaan tulleella lailla. Muutokset koskivat pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä sekä poikkeuslupajärjestelmää.

Maa- ja metsätalousministeriölle on edellä kerrottujen muutosten ohessa esitetty lukuisia muutoksia metsästyslakiin, joihin on ilmoitettu palattavaksi myöhemmin. Lisäksi lain soveltamisen yhteydessä on ilmennyt tarpeita muuttaa lakia edelleen. Näiden syiden vuoksi on valmisteltu tämä muutosesitys.

### 2 Nykytila

#### 2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

##### Ampumakoe

Ampumakoe on ollut Suomessa pakollinen hirvenmetsästäjille vuoden 1959 toukokuusta lähtien. Ensimmäiset hirvikokeet voitiin ampua joko saksanhirveä esittäviin maalikuvi-

oihin tai kotimaista hirveä esittäviin maalikuviin. Vuosikymmenien kuluessa ampumakokeessa käytettävät maalikuviot ja myös kokeen suoritustapa ovat muuttuneet useita kertoja.

Voimassa olevan metsästyslain 21 §:n mukaan kuusipeuraa, saksanhirveä, japanipeuraa, metsäkaurista, hirveä, valkohäntäpeuraa, metsäpeuraa tai karhua rihlatulla luotiaseella metsästettäessä ampujana saa toimia ainoastaan se, joka on suorittanut ampumakokeen. Mainittuja riistaeläimiä metsästettäessä ampujana saa toimia myös se, jolla on voimassa oleva todistus muussa maassa suoritusta vastaavasta ampumakokeesta tai joka antaa riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä.

Ampumakokeen vastavuoroinen tunnustaminen on pääsääntöisesti käytössä eri maiden välillä suurriistan metsästyksessä. Riistaeläimet, joiden metsästyksessä ampujalta vaaditaan erillistä ampumakoetta, vaihtelevat kuitenkin hieman maittain. Ulkomailta pysyvästi asuvan henkilön on mahdollista metsästää ja saada todistus ampumakokeesta, mikäli hänellä on asuinmaassaan oikeus toimia ampujana vastaavia riistaeläimiä metsästettäessä.

Riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman kaavan mukaisen todistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Todistus on voimassa kolme vuotta kokeen suorittamisesta. Edellä mainitun pykälän nojalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään muun muassa ampumakokeen sisällöstä ja suorittamistavasta.

Ahvenanmaan metsästyslain (1985:31) 36 §:n mukaan henkilöllä, joka osallistuu hirvenmetsästykseseen, on oltava ampumataito, jota maakuntahallituksen määräykset edellyttävät. Lain 36 §:n nojalla on annettu säännökset ampumakokeesta hirvenmetsästyksessä.

Ahvenanmaalla metsästysjousta voidaan käyttää pienriistan ja metsäkauriin metsästyksessä. Ampumakokeessa maalikuvioiden on kuusi riistaeläimen kuvaa esittäen sekä

pienriistaa että suurriistaa. Maakunnan metsästysasetuksen 11 §:n mukaan metsästyksen jousella vaaditaan hyväksytysti suoritettu jousiammuntakoe. Vähintään viiden kudesta laukauksesta on osuttava kuvan vitaali-alueelle. Ampumaetäisyyksiä ei ole ampu-  
mapaikalle merkitty, mutta ne ovat kuvista riippuen välillä 6 – 25 metriä. Jousikoe on Ahvenanmaalla suoritettava vuosittain, ja koe pitää suorittaa sillä jousityypillä, jolla aikoo metsästä.

Hirvieläimen pyyntilupa, pyyntiluvan myöntämisen edellytykset ja metsästyksen johtaja

Hirvieläinten metsästyksen on metsästyslain 26 §:n mukaisesti oltava pyyntilupa, jonka myöntää Suomen riistakeskus. Hirvieläinten pyyntilupia myönnettäessä on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi pyyntilupien myöntämisessä.

Metsästyslain 8 §:n mukaisesti henkilöllä, jonka kotikuntalain (201/1994) 2 §:ssä tarkoitettu kotikunta on Lapin tai Kainuun maakuntaan kuuluvassa kunnassa tai Kuusamon, Pudasjärven tai Taivalkosken kunnassa, sellaisina kuin ne olivat 31 päivänä joulukuuta 2014, on oikeus metsästä kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla. Kyseisellä alueella hirven pyyntilupia myönnettäessä on kiinnitettävä huomiota myös metsästyksmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen.

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää metsästyslain 27 §:n mukaisesti, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästyksen sopiva yhtenäinen alue, jonka pinta-alan on hirven osalta oltava vähintään 1000 hehtaaria ja muiden hirvieläinten osalta vähintään 500 hehtaaria. Pinta-aloja ja yhtenäisyyttä koskevista vaatimuksista voidaan poiketa maa- ja metsätalousministeriön määräyksen nojalla. Metsästysasetuksen 6 §:n mukaan hirvieläinten pyyntilupahakemukseen on liitettävä kartta lupahakemuksessa tarkoitettusta alueesta ja selvitys alueen pinta-

alasta. Pyyntiluvan hakemiselle on säädetty metsästysasetuksen 8 §:ssä määräaika siten, että hirvieläimen pyyntilupahakemus on jätettävä riistanhoitoyhdistykselle viimeistään 30. huhtikuuta. Hirvieläimen pyyntilupa on voimassa yhden metsästysvuoden kerrallaan. Muualla kuin metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella voidaan samalle metsästysalueelle myöntää pyyntilupa vain yhden hakemuksen perusteella.

Hirvieläimen pyyntilupa voidaan metsästysasetuksen 7 §:n mukaisesti ottaa pyyntiluvan käyttöä rajaavia määräyksiä. Pääsääntönä on, että yhdellä hirven pyyntiluvalla voi pyydystää yhden aikuisen hirven tai kaksi hirvenvasaa. Pyyntilupa voidaan kuitenkin ottaa tarkempia määräyksiä pyydystettävien hirvien iästä tai sukupuolesta, jos se on tarpeen hirvikannan tarkoituksenmukaisen hoidon kannalta.

Metsästyksen johtajasta säädetään vain pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä metsästyslain 28 §:ssä. Hirvieläimen pyyntiluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä. Ilman metsästyksen johtajaa metsästäminen on säädetty rangaistavaksi 74 §:n mukaisesti metsästyksrikkomuksena.

#### Pyyntivälineet ja -menetelmät

Metsästyslain 20 §:n mukaan metsästyksellä on harjoitettava kestävä käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Tämä tarpeettoman kärsimyksen välttäminen korostuu, kun pyyntilaitteina käytetään elävänä pyytäviä loukkuja ja heti tappavia rautoja. Metsästyksessä kielletyt pyyntivälineet ja pyyntimenetelmät on säädetty metsästyslain 33 §:ssä. Esimerkiksi raudat, jotka eivät tapa heti, ovat kiellettyjä. Pyyntivälineitä ja pyyntimenetelmiä koskevista tarkemmista säännöksistä säädetään metsästysasetuksessa metsästyslain 34 §:ssä säädetyn valtuutuksen nojalla.

Loukun käyttämisestä metsästyksessä on säädetty metsästysasetuksen 11 §:ssä. Säännöksen mukaan elävänä pyytävää loukkuja tai muuta vastaavaa pyyntilaitetta saa käyttää ilveksen, euroopanmajavan, kanadanmajavan, piisamin, tarhatun naalin, ketun, supikoiran, karpän, minkin, hillerin, näädän, mäyrän, saukon, villikanin, oravan, itämeren norpan ja hallin sekä rauhoittamattomien nisäkkäiden pyydystämiseen. Loukun ja muun pyyntilaitteen on oltava sellainen, että eläin mahtuu siinä seisomaan ja makaamaan luonnollisessa asennossa vahingoittamatta itseään. Mainitussa pykälässä säädetään edelleen, että elävänä pyytävän loukun käyttäminen on järjestettävä siten, että ainakin kerran vuorokaudessa voidaan todeta, onko eläin mennyt pyyntilaitteeseen.

#### Haaskanpito ja ravintohoukutin

Haaskanpidosta ja ravintohoukuttimen käyttämisestä säädetään vain karhun metsästyksen osalta metsästyslain 33 §:n 2 momentissa.

Suurpetojen houkuttelusta ei ole metsästyslaissa muita säännöksiä. EU:n sivutuoteasetus säätelee eläimistä saatavia sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita. Asetus on jaettu kahteen erilliseen osaan: varsinaiseen sivutuoteasetukseen (EY) N:o 1069/2009 ja sitä täydentävään täytäntöönpanoasetukseen (EU) 142/2011.

Sivutuotelaki (517/2015) ja sen nojalla annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (783/2015) eläimistä saatavista sivutuotteista sisältävät EU:n sivutuoteasetusten kansalliseen toimeenpanoon liittyvät helpotukset, jotka koskevat sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käyttöä ja hävitystä.

EU:n sivutuoteasetuksen mukaan tiettyjen sivutuoteasetuksen mukaisten luokkaan 2 ja 3 kuuluvien sivutuotteiden käyttö luonnonvaraisten eläinten ruokintaan on sallittua, mikäli se ei aiheuta terveyshaittaa, ympäristön pilaantumista eikä eläintautien leviämisen vaaraa. Viimeksi mainitusta syystä esimerkiksi ruokajätettä ei saa käyttää luonnonvaraisten eläinten ruokinnassa. Kolarihirviin, hirvenmetsästyksen teurassivutuotteisiin, muiden luonnonvaraisten eläinten raatoihin ja luonnonkalaan ei sovelleta sivutuoteasetusta ja

niiden haaskakäyttö on sallittua, mikäli niiden ei epäillä sairastavan jotain ihmisiin tai eläimiin tarttuvaa tautia.

Vastuu haaskakäyttöön päätyvistä sivutuotteista ja niiden laadusta on sivutuotteen tuottajalla ja käyttäjällä. Viime kädessä he vastaavat siitä, ettei luonnonvaraisten eläinten ravinnoksi päädy ainesta, joka aiheuttaa vaaran eläinten tai ihmisten terveydelle. Edellä mainittujen tahojen vastuulla on myös se, ettei haaskakäyttöön päädy sellaisten lääkitysten eläinten raatoja, joilla käytettyjen lääkkeiden varoaika ei ole päättynyt ennen kuin eläin on kuollut tai lopetettu.

Haaskanpitoa säätelevät myös monet muut lait ja asetukset kuten jätelaki, ympäristönsuojelulaki ja maankäyttö- ja rakennuslaki, joiden tunteminen ja noudattaminen on edellytyksenä haaskatoiminnalle.

Lisäksi luokan 2 sivutuotteiden käyttö on kiellettyä kyseisen kunnan alueella silloin, kun karhunmetsästyksessä on sallittua. Kun kannanhoidollisista syistä myönnetty karhun metsästyksessä on alueella käytetty, luokan 2 sivutuotteiden käyttö on jälleen sallittua. Haaskanpitäjän ja valvovan viranomaisen velvollisuus on seurata alueen karhun metsästyksen liittyvien poikkeuslupien käyttöä.

Jos haaskana käytetään muita kuin luonnonvaraisia eläimiä ja niiden teurassivutuotteita, on toiminnasta tehtävä ilmoitus kunnan eläinlääkärille, jonka alueella haaskaa aiotaan pitää. Ilmoituksen tiedot viedään eläintenpitäjärekisterin yhteydessä olevaan haaskaruokintapaikkarekisteriin eläintunnistusjärjestelmälain (238/2010) vaatimusten mukaisesti.

#### Metsästysaseen kuljettaminen

Metsästysaseen kuljettamisesta säädetään metsästyslain 35 §:ssä. Sen mukaan metsästysaseen on ilma-aluksessa, maalla kulkevasa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa sekä aluksessa ja veneessä moottorin käydessä oltava lataamaton ja sijoitettuna suojukseen tai suojattuun tilaan. Tämä ei kuitenkaan koske aseiden kuljettamista merialueella lopetettaessa haavoittunutta riistaeläintä.

Metsästysaseen kuljettaminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa on kielletty. Asetta saa kuitenkin kuljettaa virantoimi-

tuksessa oleva henkilö, jolle ase- ja virantoimituksen laadusta johtuen on tarpeen. Poliisipiirin päällikkö voi yksittäisessä tapauksessa antaa luvan kuljettaa laataamatonta metsästysasetta suojuksessa edellä mainituissa kulkuneuvoissa niiden liikkessa yleisen tai yksityisen tien ulkopuolella tietyssä aikana ennakolta ilmoitettua reittiä käyttäen ehdolla, että kuljetuksen aikana asetta ei käytetä metsästyksessä. Yleensä tällöin kyseessä on siirtyminen vailla tieyhteyttä olevalle kämpälle tai muuhun majoittumispaikkaan, jonne siirrytään vakiintunutta kulkureittiä pitkin. Tällaisia lupia ovat poliisilta hakeneet etenkin kuljetus- ja majoittumispalveluita tarjoavat Pohjois-Suomen yksityisyritykset mutta myös yksittäiset metsästäjät ja metsästysryhmät.

Suomen riistakeskuksella on toimivalta myöntää poikkeus edellä mainituista moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä koskevista rajoituksista metsästyslain 41 a §:n 1 momentin, 41 b §:n 1 momentin sekä 41 c §:n mukaisten poikkeuslupien myöntämisen yhteydessä. Lisäksi Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta ja metsästysaseen kuljettamisesta koskevista säännöksistä silloin, kun hakija on pysyvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen.

### Saalisilmoitus

Saalisilmoitus edellytetään metsästyslain 10 §:n nojalla pyyntiluvan, metsästyslain 41 §:n nojalla poikkeusluvan ja metsästyslain 10 §:n nojalla alueellisen kiintiön perusteella metsästetyistä yksilöistä sekä kauriin metsästyksessä. Muiden riistaeläinten tai rauhoittamattomien eläinten osalta pakollista saalisilmoitusta ei ole.

Pyyntiluvanvaraisten tai poikkeusluvalla metsästettävien eläinten (hirvieläimet, suurpedot, hylkeet, saukko ja europanmajava) saalistiedot sekä arviot mufloni-, villisika- ja villikanisaaliista saadaan Suomen riistakeskuksesta. Luonnonvarakeskus kerää pienriistan metsästystä koskevat saalistilastot otantatutkimuksella, jota on tehty samalla menetelmällä vuodesta 1996 lähtien. Saaliskyselyn otos on 5400 metsästäjää, 300 kultaakin alueelta, jotka poimitaan Suomen riistakeskuk-

sen ylläpitämästä metsästäjärekisteristä. Luonnonvarakeskus koostaa tiedoista vuosittain metsästystilaston.

### Metsästyksen rajoittaminen

Metsästyslain 38 §:n mukaan jos riistaeläinlajin kanta vaarantuu sen esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästys kieltää tai rajoittaa sitä. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa rajataan alue, jolla kieltö tai rajoitus on voimassa. Kielto tai rajoitus voidaan antaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kielto tai rajoitus voi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua asetuksen antamisesta. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista Suomen riistakeskusta sekä niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueella kieltö tai rajoitus koskee. Jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi, kieltö tai rajoitus tulee kumota ennen määräajan päättymistä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetty metsästyskiellot tai -rajoitukset ovat koskeneet metsäkanalintuja, metsähanhea, merihanhea sekä uroshaahkan kesämetsästystä. Toimivaltaa on sovellettu niin, että kysymyksessä on erityisesti vuosittaisten kannanvaihteluiden perusteella tapahtuvan tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kieltö tai rajoitus ennen määräajan päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan ja metsästyspaineen yhteisvaikutuksen arvioinnin perusteella sovellettu toimivalta.

### Poikkeuslupamenettely

Metsästyslain 37 §:n 1 momentin mukaan jos riistaeläimen kannan säilymisen tai riistaeläinlajin häiritsemättömän lisääntymisen turvaaminen sitä edellyttää, riistaeläinlaji on rauhoitettava määräajaksi tai toistaiseksi. Riistaeläinten rauhoittamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Metsästyslain 37 §:n 3 momentissa on kuitenkin erikseen rau-

hoitettu ahma, ilves, karhu, kirjohylje, saukko ja susi täysin

Lisäksi euroopanmajavan, kanadanmajavan ja piisamin pesän ja siihen liittyvän rakennelman rauhoituksesta ja rauhoituksesta poikkeamisesta on säädetty erikseen.

Suomen riistakeskus voi myöntää metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia EU:n luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetussa neuvoston direktiivissä (luontodirektiivi, 92/43/ETY) ja EU:n luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetussa neuvoston direktiivissä (lintudirektiivi, 79/409/ETY) asetetuista lajisuojelua koskevista velvoitteista poikkeamiseksi. Poikkeusluvista säädetään tarkemmin metsästyslain 41 a-e §:ssä.

Suomen riistakeskus voi myöntää metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia muun muassa metsästyslain 41 b §:n nojalla 5 §:ssä tarkoitettujen riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen pyydystämiseen tai tappamiseen, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä. Tyypillisesti nämä päätökset ovat koskeneet kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamista, lentoturvallisuuden takaamista, viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämistä ja eläimistön suojelemista riistanhoitotarkoituksessa. Hakemusten käsittelyyn liittyvät hallintomenettelyt ovat yksityiskohtaisina raskaita ja aikaa vieviä, koska kyseessä on tapauskohtainen poikkeaminen lintudirektiivissä asetetuista lajisuojelua koskevista velvoitteista. Suomen riistakeskus on tehnyt tällaisia päätöksiä, jotka kohdistuvat pääsääntöisesti runsaana esiintyviin lintulajeihin, enimmäkseen vuositasolla noin 650 kappaletta.

## 2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Ampumakokeeseen liittyvät säännökset

Ruotsissa ampumakoe ammutaan hirvikuvioon 80 metrin ampumaetäisyydeltä liikkuvan hirven radalla. Samassa koetilaisuudessa ampuja saa ampua enintään yhdeksän neljän

laukauksen yrityskertaa, joista vähintään kolmen tulee olla hyväksytyjä, jotta koe hyväksyttäisiin. Norjassa suurriistaa metsästävien on ammuttava vuosittain vähintään 30 dokumentoitua harjoituslaukausta. Tämän lisäksi ampumakokeeseen sisältyen tulee ampua viisi laukausta vähintään 100 metrin etäisyydeltä seisovaan maalikuvioon, jossa osuma-alueen halkaisija on 30 senttimetriä. Virossa suurriistan ajometsästyksessä haulikon täyteistä käyttävien on ammuttava ampumakoe täyteisillä ja kivääriä käyttävien kiväärillä.

Virossa edellytetään kuitenkin aina myös ulkomaalaisilta kahta vuotta tuoreempaa ampumakoetta ja haulikon täyteistä käyttäviltä erillisen haulikkokokeen suoritusta. Siellä on sallittu metsästysjousen käyttö pienriistan metsästyksessä. Tällöin metsästäjiltä edellytetään jousiampumakokeen suorittamista, mikä koskee myös ulkomaalaisia.

Kivutonta ansastusta koskeva sopimus (AIHTS -sopimus)

Metsästyksessä sallittujen pyyntivälineiden ja pyyntimenetelmien käytöstä säädetään kansallisen lainsäädännön lisäksi EU:n lainsäädännöllä ja kansainvälisillä sopimuksilla. Ansarautojen käytön yhteisössä sekä yhteisöön tapahtuvan, turkisten ja sellaisten maiden alkuperää olevien tietyistä villieläimistä valmistettujen tuotteiden tuonnin kieltämisestä, joissa käytetään pyynnissä ansarautoja tai kansainvälisten, kivutonta ansastusta koskevien standardien vastaisia menetelmiä 4 päivänä marraskuuta 1991 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3254/91 (jäljempänä jalkarauta-asetus) kielletään kaikkien ansarautojen käyttö yhteisössä. Kyseisestä kiellosta säädetään sen 2 artiklassa. Ansarautalla tarkoitetaan säädöksessä laitetta eläimen saamiseksi satimeen tai kiinni ottamiseksi käyttämällä leukoja, jotka sulkeutuvat lujasti eläimen yhden tai useamman ruumiinosan ympärille ja estävät näin tätä ruumiinosaa tai näitä ruumiinosia vapautumasta ansasta.

Kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa kielletään lisäksi 13:n erityisesti mainitun luonnonvaraisen eläinlajin turkisten ja näistä eläimistä valmistettujen tuotteiden tuonti yh-

teisöön. Niiden tuonti on kuitenkin sallittua sellaisista kolmansista maista, joiden lainsäädännössä tai hallinnollisissa määräyksissä kielletään ansarautojen käyttö, ja sellaisista kolmansista maista, joissa kyseisiin 13 eläinlajiin on sovellettava kansainvälisesti sovittuja kivutonta ansastusta koskevia standardeja.

Valtioneuvosto lähetti valtiopäiväjärjestyksen 54 b §:n mukaisesti syyskuussa 1996 eduskunnalle kirjelmän (U 44/1996) komission ehdotuksesta jalkarauta-asetuksen muuttamisesta. Asetuksen muuttamiseen liittyi ehdotus siitä, että kolmansien maiden kanssa neuvotellaan puitesopimus, joka koskee muun muassa pyyntilaitestandardeja. Maa- ja metsätalousministeriö informoi joulukuussa 1997 valtiopäiväjärjestyksen 54 d §:n 2 momentin eduskunnan suurta valiokuntaa mainituista sopimuksista.

Ensimmäinen sopimus tehtiin Euroopan yhteisön ja Kanadan ja Venäjän federaation kanssa ja hyväksyttiin 26. tammikuuta 1998 tehdyllä neuvoston päätöksellä 98/142/EY (Neuvoston päätös 98/142/EY, tehty 26 päivänä tammikuuta 1998, sopimuksen tekemisestä kansainvälisistä kivutonta ansastusta koskevista standardeista Euroopan yhteisön, Kanadan ja Venäjän federaation välillä ja yhteisesti hyväksytyyn pöytäkirjamerkinnän tekemisestä mainitun sopimuksen allekirjoittamisesta Kanadan ja Euroopan yhteisön välillä (EYVL L 42, 14.2.1998, s. 40)).

Toinen sopimus tehtiin USA:n kanssa ja se on tehty hyväksyttynä pöytäkirjamerkintänä. Se hyväksyttiin 13. heinäkuuta 1998 tehdyllä neuvoston päätöksellä 98/487/EY (Neuvoston päätös, tehty 13 päivänä heinäkuuta 1998, kansainvälisen sopimuksen tekemisestä kivutonta ansastusta koskevista standardeista hyväksyttynä pöytäkirjamerkintänä Euroopan yhteisön ja Amerikan yhdysvaltojen välillä (EYVL L 219, 7.8.1998, s. 24)). USA:n kanssa tehty sopimus on olennaisilta osiltaan Venäjän ja Kanadan kanssa tehtyä sopimusta vastaava.

Sopimusten tavoitteena on ollut pyrkimys sopia kansainvälisellä tasolla kivutonta ansastusta koskevista standardeista ja välttää kauppakiistat tärkeimpien kansainvälisten turkisten viejien kanssa.

Sopimusta on sovellettu kesäkuusta 1999 alkaen yhteisön ja Kanadan välillä sekä vuo-

desta 2008 alkaen myös Venäjän kanssa sen ratifioitua sopimuksen.

Kansainvälisistä kivutonta ansastusta koskevista standardeista tehty sopimus sisältää 17 artiklaa ja neljä liitettä. Sopimuksen tavoitteina on määritellä kivutonta ansastusta koskevat standardit, parantaa osapuolten välistä yhteydenpitoa ja yhteistyötä näiden standardien täytäntöönpanossa ja kehittämisessä sekä helpottaa osapuolten välistä turkisten ja pyyntivälineiden kauppaa. Kivutonta ansastusta koskevien standardien tavoitteena on varmistaa pyydettyjen eläinten hyvinvoinnin riittävä taso ja parantaa sitä edelleen.

Sopimuksen mukaan osapuolten on kielletävä sovitussa määräajassa käyttämästään niiden 19 eläinlajin osalta, jotka luetellaan sopimuksen liitteessä I, mitään elävänä pyytäviä ja tappavia pyyntivälineitä, jotka eivät ole kivutonta ansastusta koskevien standardien mukaisia.

Sopimuksen mukaan käytettävät pyyntimenetelmät on testattava määriteltyjen standardien mukaisesti, jotta varmistetaan pyydettyjen eläinten hyvinvoinnin riittävä taso. Tästä syystä on vahvistettava asiaan kuuluvat menettelyt testattujen pyyntivälineiden varmentamiseksi. Sopimusta sovelletaan kaikkiin lueteltujen 19 luonnonvaraisen maalla tai osittain vedessä elävän nisäkkään ansastuksessa käytettyihin tappamiseen tai kiinniottamiseen tarkoitettuihin mekaanisiin pyyntivälineisiin (ansoihin), joita käytetään luonnonvaraisten eläinten suojeluun ja hoitoon, tuhoeläinten valvonta mukaan lukien, turkisten, nahan tai lihan saantiin ja nisäkkäiden kiinniottamiseen suojelutarkoituksessa.

Osapuolten tärkeimmät velvoitteet vahvistetaan sopimuksen 7 artiklassa. Siinä määrätään vahvistamaan asiaan kuuluvat menettelyt, joiden perusteella pyyntivälineet voidaan varmentaa standardien mukaisiksi ja edellytetään toimivaltaisten viranomaisten valvovan, että niiden alueella käytettävät pyyntimenetelmät ovat standardien mukaiset. Liite I sisältää sovitun aikataulun, jossa ilmoitetaan määräajat, joihin mennessä nämä velvoitteet on täytettävä. Sen vuoksi osapuolten on varmistettava, että eläinten kiinniottamiseen käytettävät pyyntimenetelmät testataan

sen osoittamiseksi, että ne ovat kivutonta ansastusta koskevien standardien mukaiset, ja varmennetaan 3–5 vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta, riippuen testien ensisijaisuudesta ja testauslaitosten käytettävyydestä. Tappavien pyyntimenetelmien osalta kyseinen määräaika on viisi vuotta sopimuksen voimaantulosta. Varmentamattomien pyyntivälineiden käyttö on kiellettävä kolmen vuoden kuluessa edellä tarkoitettujen määräaikaisten päättymisestä.

Sopimuksen 8 artiklan mukaan standardien täytäntöönpanossa osapuolten toimivaltaisten viranomaisten on parhaansa mukaan varmistettava, että on olemassa asianmukaiset menettelyt pyyntivälineiden käyttölupien myöntämiseen ja niiden peruuttamiseen sekä kivuttomia pyyntimenetelmiä koskevan lainsäädännön täytäntöönpanoon. Lisäksi ansastajille on opetettava kivuttomia, turvallisia ja tehokkaita pyyntimenetelmiä, uudet, kehitettävät menetelmät mukaan lukien sekä otettava huomioon liitteessä I olevat pyyntivälineille tehtäviä kokeita koskevat suuntaviivat, kun laaditaan kansallisia varmentamismenettelyjä.

Sopimuksen neljä liitettä sisältävät kivutonta ansastusta koskevat standardit, luettelon asianomaisista eläinlajeista, täytäntöönpanon aikataulun, pyyntivälineiden testausta ja pyyntimenetelmien kehitystä koskevan tutkimuksen suuntaviivat, tutkimusohjelmat standardien soveltamisalan kehittämiseksi, välimiesoikeutta koskevat määräykset ja osapuolten julistukset.

Valtioneuvosto lähetti perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella eduskunnalle kirjelmän (U77/2004 vp) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kivutonta ansastusta koskevien standardien käyttöön ottamisesta eräiden eläinlajien osalta. Direktiiviehdotuksen tarkoituksena oli panna täytäntöön kansainvälisesti sovitut kivutonta ansastusta koskevat standardit eläinten hyvinvoinnin ja lajien suojelu edistämiseksi, kannustamiseksi ja lisäämiseksi välttämällä tarpeettoman kärsimyksen ka kivun aiheuttamista eläimille. Valtioneuvoston suhtautui komission ehdotukseen yleisiltä osiltaan myönteisesti. Maa- ja metsätalousvaliokunta yhtyi valtioneuvoston kantaan maaliskuussa 2005 painottaen tiettyjä näkökohtia. Suuriva-

liokunta yhtyi maaliskuussa 2005 maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnon mukaisesti valtioneuvoston kantaan. EU:n komissio veti kuitenkin direktiiviehdotuksensa takaisin kesäkuussa 2012.

EU:n komissio katsoi 12.8.2013 antamassaan tiedotteessa pysyville edustustoille että sopimus on toimeenpantava kansallisesti, eikä erillistä EU-tason lainsäädäntöä tarvita. EU:n komissio on kuitenkin koonnut jäsenmaiden asiantuntijat työryhmään, jossa seurataan, kuinka sopimuksen toimeenpano etenee. Sopimuksen toimeenpano on siten siirtynyt kansallisten viranomaisten ja lainsäädännön tehtäväksi.

Sopimuksen 17 artiklan 3 kohdan mukaan sopimus ei ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa. Osapuolten on kuitenkin noudatettava sopimuksesta johtuvia sitoumuksia ja velvoitteita sisäisten menettelyjen mukaisesti.

Sopimus Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta

Muuttavien vesilintujen kantojen suojelussa ja metsästyksessä kansainvälinen yhteistyö on kehittynyt Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusta tehdyn sopimuksen (SopS 9/2000) puitteissa (jäljempänä AEWA). Kansainvälisen sopimuksen osapuolikokouksessa on päätetty osapuolia sitovista muutoksista sopimuksen toimintasuunnitelman liitteisiin, jotka edellyttävät muutoksia EU:n lintudirektiiviin ja kansalliseen metsästyslainsäädäntöön metsähanhen, allin ja tukkakoskelon osalta. Metsähanhen metsästyks voidaan sallia ainoastaan kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa niin, että sopeutuvan metsästyksen säätelyin keinoin varmistetaan metsästyksen mitoitus siten, että se on kestävä käytön periaatteiden mukaista. Metsästyksen säätelyn tarkentaminen kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa edellyttää, että kansallisella tasolla kerätään tarkka tieto saadusta saaliista. Monissa maissa kuten Yhdysvalloissa on otettu käyttöön tarkempia metsästyksen rajoittamisen menetelmiä, kuten metsästäjäkohtainen saaliskiintiö.



## Lintudirektiivi

EU:n luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetussa neuvoston direktiivissä (lintudirektiivi, 79/409/ETY) on säädetty jäsenvaltioita velvoittavasti lintujen suojelusta. Lintudirektiivi koskee kaikkia luonnonvaraisia lintuja. Lintudirektiivin liitteissä II/A ja II/B on lueteltu lajit, joiden metsästys on sallittua. Lintudirektiivin 7 artikla edellyttää, että edellä mainittujen liitteiden mukaiset lajit ovat rauhoitettuja niiden lisääntymis- ja poikastenhoitoaikana. Lintudirektiivin 9 artikla mahdollistaa kuitenkin poikkeamisen tästä suojelusta tietyissä tapauksissa tapauskohtaisesti.

EU:n komissio on laatinut metsästystä koskevan ohjeasiakirjan vuodelta 2008 ([http://ec.europa.eu/environment/nature/conservati-on/wildbirds/hunting/docs/hunting\\_guide\\_fi.pdf](http://ec.europa.eu/environment/nature/conservati-on/wildbirds/hunting/docs/hunting_guide_fi.pdf)). Ohjeasiakirjan mukaan yleisille henkilöryhmille on mahdollista tietyin edellytyksin myöntää oikeus poiketa suojelujärjestelmästä ja tapauskohtaisesta lupaharkinnasta. Ohjeasiakirjassa viitataan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisuun asiassa C-247/85, jossa komissio vastusti Belgian lainsäädäntöä, jonka nojalla muun muassa asukkaiden ja metsästysoikeuden haltijoiden sekä heidän valtuuttamiensa henkilöiden sallittiin pyydystää, tappaa, tuhota tai karkottaa varpusia, pikkuvarpusia ja kottaraisia sekä tuhota niiden munia, pesiä ja poikueita. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että Belgian asettamissa säännöissä ei ilmoitettu kansanterveyden suojeleluun tai viljelmiin tai muihin direktiivin 9 artiklan 1 kohdassa mainittuihin alueisiin kohdistuvan vakavan vahingon estämiseen liittyviä syitä, joiden perusteella saattaisi olla tarpeen myöntää näin laajalle henkilöryhmälle kaikkialla Belgiassa. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan oli niin, että Belgiassa oli periaatteessa mahdollista myöntää lupa tietyille rajatuille henkilöryhmille poiketa 5, 6, 7 artiklassa annetusta yleisestä suojelujärjestelmästä. Ohjeasiakirjassa todetaan, että laajalle henkilöryhmälle myönnettävälle poikkeukselle täytyy olla pakottavia syitä ja ne on ilmaistava selkeästi poikkeuksen yhteydessä. Vastaavasti vuonna 2013 merimetsokantaa koskevassa ohjeasiakirjassa (<http://ec.europa.eu/environment/nature/pdf/g>

uidance\_cormorants.pdf, s. 14-16) todetaan, että poikkeuksia vahinkolintujen torjuntaan (mm. lentoturvallisuuden, viljelmien turvaamiseksi) voidaan myöntää yksittäisten henkilöiden sijasta yleisille henkilöryhmille, kuten maanomistajille tai heidän valtuuttamilleen henkilöille 9 artiklan 2 kohdan yksityiskohtaiset muotovaatimukset täyttäen. Vastaavanlaisia yleisille henkilöryhmille myönnettäviä oikeuksia on muun muassa Ahvenanmaalla merimetson metsästyksessä.

## 2.3 Nykytilan arviointi

### Ampumakoe

Ampumakoetta koskevaa sääntelyä on tarve täydentää. Metsästysasetuksessa säädettäisiin tässä laissa säädettävän asetuksenantovaltuuden nojalla nykyistä laajemmin metsästysjousella metsästettävistä riistaeläimistä. Asetuksella voitaisiin myös nykyistä joustavammin säätää riistaeläimistä, joiden metsästyseen ampujan osallistuvilta voitaisiin edellyttää ampumakokeen suorittamista. Tarkoitus on mahdollistaa peuraeläinten, käytännössä lähinnä valkohäntäpeuran, sekä villisian ja muflonin metsästäminen jousita käyttäen nykyisin sallittujen riistaeläinten lisäksi. Tarkoituksenmukaista on edellyttää hirveä pienempien hirvieläinten osalta jousita käyttäviltä metsästäjiltä riittävän ampumataidon osoittamista suoritettavalla ampumakokeella. Ampumakoevaatimus jousella metsästäviltiltä on tarkoitus laajentaa koskemaan myös metsäkauriin metsästystä. Nykyisen lainsäädännön mukaista kiväärillä suurriistaa metsästyksen ampumakoetta ei ole tarkoitus muuttaa.

Nykysäännösten mukaan hyväksytystä ampumakokeesta annettavan todistuksen (ampumakoetodistus) lisäksi on annettava erillinen hallintolain (434/2003) edellyttämä kirjallinen päätös oikaisuvaatimusosoituksiin, joka on annettava myös hyväksytyin koesuorituksen jälkeen. Tätä voidaan pitää tarpeettomana, sillä hyväksytystä suorituksesta annetaan jo kirjallinen maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman kaavan mukainen todistus. Hylätyn ampumakoesuorituksen perusteena on lähes poikkeuksetta se, että ampuja ei ole saanut ammuttua vaadittua määrää osumia maalikuviin. Erillisten kir-

jallisten päätösten kirjoittamisen ja antamisen kaikille asiakkaille ampumakoetilaisuudessa voidaan katsoa olevan ylimääräinen ja tarpeeton lisätyö.

Hirvieläinten pyyntilupa ja -järjestelmä sekä metsästyksen johtaja

Hirvieläinten pyyntilupajärjestelmä on vaikiintunut ja tarkoituksenmukainen keino hirvikannan kestäväen säätelyn turvaamiseksi. Vastaavasti lainsäädännössä olevat pinta-alavaatimukset ovat osoittautuneet tarpeelliseksi laajalla alueella liikkuvan yhteisen luonnonvaran suunnitelmallisen hoidon ja metsästysverotuksen säätelemiseksi. Suomen riistakeskuksen kyselyssä selvä enemmistö (70 %) metsästysoikeuden haltijoista katsoi pyyntiluvanvaraisuuden valkohäntäpeuran metsästyksessä aiheelliseksi myös jatkossa ja myös luvan saannin edellyttämä 500 hehtaarin pinta-alavaatimus haluttiin säilyttää (70 %).

Pyyntilupien myöntämiseen ja pyyntiluvan nojalla metsästämiseen on kuitenkin havaittu liittyvän puutteita ja lainsäädäntöä on tarpeen joiltakin osin muuttaa. Niin sanottu yhteislupamenettely on yleiseksi muodostunut käytäntö, jonka avulla on mahdollista lisätä pyyntilupajärjestelmän joustavuutta ja pyyntiluvansaajien paikallista harkintavaltaa ja vastuuta hirvikannan hoidossa sekä keventää pyyntilupamenettelyyn liittyvää byrokratiaa. Yhteislupamenettely perustuu metsästysoikeudenhaltijoiden keskinäiseen sopimukseen pyyntiluvan hakemisesta yhteisesti ja pyyntiluvan nojalla metsästämisestä. Nykyisessä lainsäädännössä ei ole yksityiskohtaisia säännöksiä yhteisluvasta tai sen osakkaiden velvollisuuksista.

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että hakijalla on käytettävissään metsästyksen soveltuva yhtenäinen alue. Alueen yhtenäisyyden tulkinta tehdään tapauskohtaisesti pyyntilupaharkinnan yhteydessä. Nykyisen säätelyn ja sen nojalla muodostuneen oikeuskäytännön mukaan Suomen riistakeskus on voinut jättää pyyntilupia myöntäessään huomioon ottamatta sellaiset alueet, jotka eivät täytä pyyntilupa-alueen vähimmäiskokoa ja yhtenäisyyttä koskevia vaatimuksia. Pyyntiluvassa ei tällä

hetkellä voida määrätä, millä alueella pyyntilupa on voimassa ja saako sirpalealueita käyttää metsästykseseen. Tämä on johtanut myös pyyntiluvansaajien oikeusturvan kannalta hankalaan tilanteeseen ja joissakin tapauksissa tällaisilla niin sanotuilla sirpalealueilla metsästäminen on tulkittu lainvastaiseksi.

Hirvikannan hoitosuunnitelman valmistelun yhteydessä on todettu, että metsästyslain 8 §:n alueella hirvieläinten pyyntilupien myöntämisessä on tarpeen ottaa huomioon nykyisten edellytysten lisäksi myös metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen. Tämä johtuu siitä, että voimassa olevan lainsäädännön mukaan edellä mainitulla alueella voidaan myöntää pyyntilupia usealle hakijalle samalle alueelle, jolloin metsästyksen järjestäminen tehokkaasti ja turvallisesti edellyttää sitä, että pyyntilupien myöntämisessä otetaan huomioon myös metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen. Hallinnollisen taakan keventämiseksi sekä kanta-arvion ja verotussuunnittelun nopeuttamiseksi olisi tarpeen säätää pyyntiluvalla tapahtuvan hirvieläinten metsästyksen saaliin ilmoitusvelvollisuudesta muun ohella sähköistä palvelua käyttäen.

Vain pyyntiluvalla tapahtuvassa hirvieläinten metsästyksessä on oltava metsästyksen johtaja. Kyseinen lainsäädäntö on säädetty aikana, jolloin suurpedot olivat harvinaisia, eikä niiden metsästys ollut yleistä. Sittemmin erityisesti vuoden 1995 jälkeen suurpetokannat ovat vahvistuneet ja levittäytyneet kautta koko maan. Tarve kantojen hoitoon ja hallintaan nykyisin poikkeusluvalla tapahtuvan metsästyksen avulla on lisääntynyt merkittävästi. Tästä kehityksestä johtuen suurpetojen metsästysmäärät ovat lisääntyneet huomattavasti. Nykyisin suurpetojen metsästys tapahtuu käytännössä valtaosin seurumetsästyksenä, johon osallistuu vähintään kaksi, mutta usein useita kymmeniä metsästäjiä. Tällöin käytännössä metsästystapahtumat on tarpeen johtaa samalla tavoin kuin hirvieläinten metsästys. Jotta varmistetaan, että viime vuosikymmeninä yleistynyt suurpetojen metsästys poikkeusluvalla järjestetään kaikilta osin johdetusti ja turvallisesti, on tarpeen, että myös suurpetojen poikkeusluvalla tapahtuvassa metsästyksessä on metsästyksen johtaja.

Kivutonta ansastusta koskeva sopimus (AIHTS -sopimus)

Suomen metsästyslainsäädäntö ei tällä hetkellä täytä kivutonta ansastusta koskevan sopimuksen mukaisia velvoitteita sopimuksessa mainittujen lajien osalta. Tältä osin metsästyslakia on muutettava.

#### Haaskanpito ja ravintohoukutin

Suurpetojen houkuttelu tietyille paikalle on lisääntynyt viime vuosina. Tähän on syynä erityisesti riistakameroiden kehittyminen. Valvontaviranomaiset ovat löytäneet viime vuosina enenevässä määrin viitteitä siitä, että karhunmetsästyksessä on käytetty hajuun ja ravintoon liittyviä houkuttimia tavalla, jolla on muun muassa pyritty helpottamaan karhun löytämistä koiran haukkua ja siten saaliin saamista. Ravintohoukuttimina on useasti käytetty muutakin kuin karhun luontaista ravintoa kuten koiranruokaa.

#### Metsästysaseen kuljettaminen

Metsästysaseen kuljettamista maastossa koskeva lainsäädäntö ei tällä hetkellä mahdollista aseiden kuljettamista esimerkiksi jäällä tai moottorikelkkareiteillä. Lisäksi poliisin toimivaltaan säädetty luvan myöntäminen kuormittaa poliisin lupahallintoa.

Pienriistasaaliin tilastoinnissa metsästyskyselyn suhteellisen korkean vastausprosentin ansiosta pienriistasaalisarvioiden luotettavuutta koko maan tasolla on pidetty verrattain hyvänä. Otannasta johtuva epävarmuus vaihtelee kuitenkin lajeittain ja alueittain riippuen muun muassa siitä, miten paljon metsästäjäkohtaiset saaliit vaihtelevat. Saalisarvioiden luotettavuus on yleensä parempi runsaimmin metsästettävillä lajeilla. Muutamien metsästäjien saamat poikkeuksellisen suuret saaliit aiheuttavat saalisarvioihin epävarmuutta ja se ilmenee muun muassa saalisarvioiden suurina luottamusväleinä. Varsinkin aluetasolla yksittäisten poikkeavien vastausten vaikutus saalisarvioihin saattaa olla huomattava.

Koska harvalukuisia lajeja osuu otantaan vain harvoin, korostuu tilaston epävarmuus ja

arvion luottamusvälit voivat olla monilla taantuneilla vesilintulajeilla yli  $\pm 50$  % saalisarviosta. Harvalukuisilla tai taantuvilla lajeilla saalistiedon epävarmuuden aiheuttama ongelma korostuu, koska niiden metsästyksen säätelyyn ja metsästyksen kestävyteen kohdistuu erityisiä haasteita. Tällöin myös aluetasolla tulee olla käytettävissä luotettavat tiedot saadusta saaliista, jotta metsästysrajotukset voidaan kohdentaa oikein sinne, missä niitä tarvitaan metsästyksen kestävyden varmistamiseksi. Esimerkiksi taantuvan metsähänhikannan metsästyksen rajoittamisessa saalistilastojen tarkkuus on osoittautunut riittämättömäksi. Saaliskyselyyn vuosittain osuvien hanhenmetsästäjien määrä on suhteellisen pieni, joten kokonaissaalisarviot ja varsinkin alueelliset saalisarviot ovat vain suuntaa-antavia. Ellei käytettävissä ole luotettavia saalistietoja ja ellei metsästyksen kestävyttä pystytä varmistamaan, joudutaan varovaisuusperiaatteella rajoittamaan taantuvan kannan metsästystä varmuuden vuoksi.

#### Metsästyksen rajoittaminen

Voimassa olevan 38 §:n mukaan metsästyksen kieltä tai rajoitus voidaan asettaa joustavasti ympäri vuoden kuitenkin niin, että maa- ja metsätalousministeriön asetus, jossa kieltä tai rajoitus säädetään, on annettava viimeistään kahta viikkoa ennen kiellon tai rajoituksen alkamista. Tämä mahdollisuus on osoittautunut erittäin tarpeelliseksi, jotta yllättäviin kannanvaihteluihin tai muulla tavalla muuttuneisiin olosuhteisiin voidaan reagoida mahdollisimman tuoreiden riistalaskentatietojen perusteella. Kattavat riistalaskentatiedot ja metsästyksen rajoittaminen niiden perusteella kannan heikentyessä, mahdollistaisivat toisaalta eräiden pidemmällä aikavälillä tarkasteluna vakaiden tai kasvaneiden, vuodesta toiseen merkittävästi vaihtelevien riistakantojen metsästysajan avaamisen laajemmaltikin. Tämä olisi mahdollista, koska laskentatietoon perustuva rajoitusjärjestelmä turvaisi metsästyksen kestävyden kannan heikentyessä.

Kansainvälisessä ja kansallisessa hoitosuunnitelmassa on esimerkiksi metsähänhen osalta todettu, että metsästyksen säätely siten, että se on kestävä, edellyttää nykyistä

tarkempia metsästyksen säätelyn keinoja, jotta metsästyksen kestävyys voidaan varmistaa ja taantuvan kannan metsästys sallia. Jotta metsästystä voidaan rajoittaa niin, että sen vaikutus ei heikennä riistakantaa haitallisesti, on kieltämisen tai rajoittamisen edellytyksiä tarpeen täsmentää. Riistaeläinlajin metsästystä täytyy rajoittaa ja tarvittaessa metsästys tulee voida kieltää kokonaan, jos riistaeläinlajin kanta osoittaa pysyvää tai tilapäistä heikkenemistä sen esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, jotta metsästyksen mahdollinen riistakantaa heikentävä vaikutus voidaan estää.

Voimassa olevassa laissa metsästyksen rajoittamisen sisällään pitämiä keinoja ei ole täsmällisesti määritelty. Näin ollen maa- ja metsätalousministeriön asetuksella on voitu säätää ainoastaan metsästysajan kieltö joko kokonaan tai osittain, eli käytännössä on voitu antaa ainoastaan metsästysajan lyhentämistä koskevia asetuksia. Metsästysajan lyhentäminen on kuitenkin osoittautunut joissakin tapauksissa tarpeettoman laajaksi kielloksi, jonka sijaan on esitetty muita täsmällisempiä metsästyksen rajoituskeinoja. Jotta tarpeettoman kattavia metsästysaikojen lyhennyksiä voitaisiin metsästyksen rajoittamisen tilanteessa välttää, olisi säädettävä maa- ja metsätalousministeriölle toimivalta säätää täsmällisempiä uusia rajoituskeinoja koskien saaliseläimen sukupuolta, metsästäjäkohtaista kiintiötä tai tiettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää.

Vaatimus siitä, että kieltö tai rajoitus voi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kulluttua asetuksen antamisesta, on osoittautunut käytännössä ongelmalliseksi ajantasaisen riistakolmiolaskentojen perusteella valmisteltavien metsäkanalintujen metsästysrajoitusten osalta, sillä laskentojen ajoitusta on jouduttu lyhentämään ja aikaistamaan heinäelokuun vaihteeseen. Nykyisillä sähköisillä ja perinteisillä tiedotusvälineillä tiedon välitys metsästäjille olisi katsottava mahdolliseksi tarvittaessa nopeamminkin.

Erillisellä velvoitteella kuulla Suomen riistakeskusta ennen asetuksen antamista ei ole käytännössä ollut merkittävää vaikutusta, koska asetukset metsästyksen kieltämiseksi on valmisteltu pääosin tiiviissä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen asiantuntijoiden

kanssa. Tämä pääasiallinen valmistelukäytäntö on osoittautunut toimivaksi ja sitä on tarpeen jatkaa ja edelleen kehittää.

#### Rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupamenettely

Tapauskohtaiseen lintudirektiiviperustaiseen poikkeuslupaharkintaan liittyvät hallintomenettelyt, joissa poiketaan lajisuojelua koskevista velvoitteista, ovat nykyisellään yksityiskohtaisina raskaita ja aikaa vieviä. Unionin oikeuskäytännön mukaan todistustaakka poikkeusluvan edellytysten olemassaolosta on valtiolla. Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Poikkeusluvan edellytysten täyttyminen on Suomen riistakeskuksen selvittävä ja osoitettava. Luvan hakijan tai muun asianosaisen ilmoituksella tosiseikoista tai näiden käsityksille poikkeamisedellytysten soveltamisesta ei voida antaa ratkaisevaa merkitystä, kun edellytysten täyttymistä arvioidaan. Suomen riistakeskus on tehnyt tällaisia päätöksiä, jotka kohdistuvat pääsääntöisesti runsaana esiintyviin lintulajeihin enimmillään vuositasolla noin 650 kappaletta vuodessa. Päätöksiin liittyviä hallintomenettelyitä on tarpeen keventää.

Elintarvikehuoneistoihin, kuten kaupan varastoihin ja myymälöihin, ja ennen vähittäismyyntiä elintarvikkeita käsitteleviin laitoksiin pääsee aika ajoin lintuja. Elintarvike-turvallisuutta koskeva sääntely edellyttää, että ns. haittaeläimiä ei näissä tiloissa saa olla. Lintujen pois pitäminen tiloista ja hävittämismenettely liittyy elintarvikeviranomaisten yritysten elintarvike-turvallisuutta koskevaan Oiva-arviointiin. Metsästysasetuksen mukaan riistalinnut ja rauhoittamattomat linnut ovat osan vuotta rauhoitettuja eläimiä, joita ei rauhoitusaikana saa häiritä tai tappaa. Sääntely edellyttää poikkeuslupaa elintarvikehuoneistossa olevien lintujen pyydystämiseen tai hävittämiseen. Suomen riistakeskukselta voi jo tälläkin hetkellä hakea poikkeuslupaa rauhoittamattomien lintujen kuten harakoiden, varisten ja kesykyhkyjen pyytämiseen elintarvikehuoneistoista niiden rauhoitusaikana

enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lupa tulee uusina ja pyydystämistä vastaa yleensä ulkopuolinen palveluntarjoaja. Torjuntatoimista tulee raportoida poikkeusluvalla myöntäjälle. Hallinnollisten kulujen lisäksi kunkin linnun pyydystämisen maksaa kaupalle noin 200 euroa. Tätä lupabyrokratiaa tulisi keventää. Vastaavanlaisia lupabyrokratian poistoa tarvitaan myös esimerkiksi lentoasemille, marjanviljelijöille, turkistarhoille, kalanviljelylaitoksille, jätteidenkäsittelylaitoksille ja tuotantoeläinsuojille, joissa lintuja pyydetään rauhoitusaikana nykyään poikkeusluvalla pääasiassa turvallisuus- tai vahinkoperusteella ja jossa muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole.

### 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

#### 3.1 Tavoitteet

Sipilän hallitusohjelmassa kesällä 2015 strategisiksi tavoitteiksi asetettiin työllisyys, kilpailukyky ja kasvu, joita pyritään saavuttamaan muun muassa purkamalla turhaa sääntelyä ja byrokratiaa sekä keventämällä hallinnollista taakkaa. Tavoitteena mainitaan sääntelyn nettomääräinen keventäminen ja säädöksille vaihtoehtoisten ohjauskeinojen käytön lisääminen. EU-säännösten toimeenpanossa pidättäydään kansallisesta lisäsääntelystä. Suomen EU-vaikuttamisen yhtenä painopisteenä on nykyistä vähäisempi, parempi ja kevyempi sääntely. Toimenpiteenä sääntelyn keventämiseksi mainitaan mm. niiden säädösten perkaaminen, jotka eniten haittaavat kansalaisten arkea, yritystoimintaa, maataloutta, investointeja, rakentamista, tervettä kilpailua ja vapaaehtoistoimintaa.

Ampumakoesääntelyyn liittyvillä muutoksilla tavoitellaan riistanhoitoyhdistyksiin kohdistuvan hallinnollisen taakan vähentämistä. Lisäksi asetuksella on tarkoitus sallia metsästysmahdollisuuksien laajentaminen sallimalla jousimetsästys nykyistä useamman lajin metsästyksessä. Erillisen jousimetsästyksikokeen suorittaminen varmistaa siten, että muutoksella ei aiheuta eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta ongelmia.

Ampumakokeen tarkoitus on, että metsästäjä osoittaa riittävän usein, että hänellä on

riittävä ampumataito kyseiseen metsästykseseen ja että hän tuntee käyttämänsä aseensa ja metsästysjousen ominaisuudet ja hallitsee niiden turvallisen käytön. Eettisesti hyväksyttävä metsästäminen edellyttää, että metsästäjä kykenee ampumatilanteessa varmaan riistalaukaukseen, joka tappaa eläimen nopeasti ja kivuttomasti. Ampumakoevaatimukset voidaan nähdä myös kannustavan ampumataidon ylläpitoon ja riittävään harjoitteluun myös metsästyskauden ulkopuolella.

Maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2014 vahvistamassa laajapohjaisesti valmistellussa Suomen hirvikannan hoitosuunnitelmassa on esitetty lukuisia toimenpiteitä hirvikannan säätelyn kehittämiseksi. Hoitosuunnitelmassa esitettyjen linjausten ja toimenpiteiden avulla tavoitellaan vakaata ja rakenteellisesti tasapainoista hirvikantaa. Pyyntilupajärjestelmän ja metsästyksen osalta tavoitteena on joustavien toimintatapojen edistäminen, mikä lisää osaltaan pyyntiluvansaaajien paikallista harkintavaltaa ja vastuuta hirvikannan hoidossa sekä keventää hirvikannan säätelyyn liittyvää hallintobyrokratiaa. Hirvitiedon ajantasaisuutta ja hyödynnettävyyttä parannetaan mm. sähköisiä tietojärjestelmiä kehittämällä. Hoitosuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden tavoitteena on myös lisätä hirven ja suurpetojen välisen vuorovaikutuksen huomioon ottamista, edistää hirvikannan ja sen hyödyntämisen tuottamaa hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä hirven liikenteelle sekä metsä-, maa- ja porotaloudelle aiheuttamia vahinkoja. Hoitosuunnitelmassa on esitetty useita muutoksia lainsäädäntöön hirvikannan säätelyn kehittämiseksi hoitosuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden toteuttamiseksi.

Hirvieläimen pyyntilupaa ja sen nojalla metsästämistä koskevien pykälien muuttamisella tavoitellaan hirvikannan hoitosuunnitelmassa linjattujen tavoitteiden toteuttamista sekä pyyntilupamenettelyyn ja pyyntiluvan nojalla metsästämiseen liittyvien asioiden selkeyttämistä.

Yhteislupaa koskevan sääntelyn lisäämisellä lakiin tavoitellaan yleiseksi muodostuneen käytännön mukaisen yhteisluvan aseman sekä yhteisluvan osakkaita koskevien velvollisuuksien selkeyttämistä.

Hirvieläinten pyyntilupa-alueen vähimmäiskokoa ja yhtenäisyyttä koskevia vaatimuksia täyttämättömillä niin sanotuilla sirpa-alueilla metsästämistä ei ole tarkoituksenmukaista sallia. Lainsäätäjän tavoitteena vuoden 1993 lakiuudistuksessa ollut metsästyksen järjestäminen yhtenäisillä alueilla on muuttunut oikeustapausten ja siitä seuranneen käytännön muuttumisen johdosta. Yleistyessään tämä kehitys vaikeuttaisi järjestäytyneen metsästyksen ja metsästyseurojen mahdollisuuksia järjestää hirvikannan verotus suunnitelmallisesti ja turvallisesti. Vastaavasti arvioidaan muidenkin pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta. Koska pyyntiluvanvaraiset hirvieläimet liikkuvat normaalisti useiden tuhansien hehtaarien alueilla, olisi myös jatkossa tarkoituksenmukaista edellyttää niiden metsästyksessä samoja aiemmin laissa säädettyjä pinta-alavaatimuksia. Metsästysalueen yhtenäisyyden vaatimus on jo käytännön metsästyksen ja suunnitelmallisen hirvieläinkantojen hoidon näkökulmasta välttämätöntä, mutta erityisesti kun hirvikannan hoitosuunnitelman mukaisesti tavoitellaan laajempien alueiden yhteistyötä erityisesti hirvitalousalueen tasolla asetettävien tavoitteiden toteuttamiseksi.

Metsästyksen turvallisuuden ja tarkoituksenmukaisen hirvieläinten kannansäätelyn turvaamiseksi asiaa koskevaa säännöstä on tarpeen täsmentää siten, että pyyntiluvassa voitaisiin määrätä millä alueella pyyntilupa on voimassa. Lisäksi Suomen riistakeskuksen tulisi rajata lupa-alueesta pois sellaiset alueet, jotka eivät täytä säädettyjä alueen pinta-alaa ja yhtenäisyyttä koskevia vähimmäisvaatimuksia.

Esitetyllä 30 §:n muutoksella varmistetaan, että viime vuosikymmeninä yleistynyt poikkeusluvanvarainen suurpetojen metsästyksen järjestetään kaikilta osin johdetusti ja turvallisesti. Tämän vuoksi on tarpeen, että myös poikkeusluvanvaraisessa suurpetojen metsästyksessä on metsästyksen johtaja.

Tavoitteena on toimeenpanna kivutonta ansastusta koskevan sopimuksen velvoitteet ottaen huomioon kansallisen hallintotaakan minimoimisen. Täytäntöönpano edellyttää lain ja asetuksen taseoisia säännöksiä.

Ravintohoukuttimen käytön rajoittamisella tavoitellaan ensisijaisesti sitä, että suurpedot

eivät tottuisi ihmisten hajuun käydessään ihmisten maaston sijoittamalla ravintohoukuttimilla sekä estämään karhun metsästyksessä ravintohoukuttimien käyttöä. Lisäksi hunajan käytön kiellolla pyritään estämään karhujen tottuminen hunajaan ja näin vähentämään niiden mehiläistarhoille aiheuttamia vahinkoja.

Esitetyllä 35 §:n muutoksella, jossa metsästykseseen kuljettamiseen maastossa moottori-käyttöisellä ajoneuvolla ei enää esitetyissä tarkkarajaisissa kuljettamistilanteissa tarvita erillistä poliisin antamaa lupaa, pyritään vähentämään sekä poliisin hallinnollista työtä että luvan hakijoiden hallinnollista taakkaa. Samalla selvennettäisiin lainsäädäntöä metsästykseseen ja metsästyksensä kuljettamisesta eräissä tilanteissa ja maastossa moottori-käyttöisellä ajoneuvolla.

Saalisilmoitusvelvollisuuden säätämisen tavoitteena on tarkentaa tietoa eräiden taantuviin tai harvalukuisten riista-eläinten metsästyssaaliista. Tiedon tarkentaminen on välttämätöntä, jotta voidaan nykyistä tarkemmin arvioida, onko kyseisten lajien metsästyksen kestävä. Tarkempi tieto on tarpeen myös siksi, että mahdollisesti tarvittavat metsästyksensuoritus- ja rajat voidaan kohdentaa tarkasti oikeille alueille ja oikeaan aikaan, jotta vältytään epätarkkojen tietojen johdosta varovaisuusperiaatteella säädettyiltä liian laajoilta rajoituksilta. Toisaalta tarkempaa tietoa voidaan tarvita myös sellaisten lajien osalta, joiden kantaa pyritään rajoittamaan, kuten esimerkiksi villisian osalta. Saalistietojen keräämisen säätelyn tavoitteena on turvata tietojen saanti hallinnon ja tutkimuksen tarpeisiin.

Metsästyksen rajoittamista koskevan 38 §:n muutoksella tavoitellaan uusien joustavampien ja tarkempien rajoituskeinojen käyttöön ottamista, jotta esimerkiksi metsähanhen metsästyksessä voitaisiin sallia tarkoin rajoitettusti. Tarkemmat rajoituskeinot ovat tarpeen, jotta metsästyksessä ei rajoitettaisiin varovaisuusperiaatteella kokonaan kieltämällä tai metsästyksensä kattavasti lyhentämällä tai hallinnollista taakkaa lisäävällä pyyntilupajärjestelmällä.

Tapauskohtaisen lintudirektiiviin perustuvan poikkeuslupamenettelyn muuttamisella osittain ilmoitusmenettelyksi tavoitellaan hallintomenettelyiden keventämistä ja yksit-

täisistä lupapäätöksistä luopumista erikseen säädettävissä tilanteissa.

Rangaistussäännöksiä muutoksilla on tarkoitus tehostaa uusien säädettävien velvoitteiden noudattamista. Lisäksi esitetyillä teknisillä muutoksilla täsmennettäisiin nykyistä sääntelyä.

### 3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Ampumakoevaatimus on kansainvälisesti tarkasteltuna melko kattavasti käytössä suurriistaa kiväärillä metsästäville. Nopeasti tappava riistalaukaus kookkaaseen riistaeläimeen edellyttää osumaa tärkeisiin sisäelimiin. Laajennettaessa jousimetsästystä uusiin kookkaisiin hirvieläinlajeihin olisi ampumakoevaatimus tarpeen, koska muutoksilla sallittaisiin kokonaan uusien eläinlajien metsästys verrattain hiljattain yleistyneellä välineellä eli jousella. Tämän metsästysmuodon oletetaan kiinnostavan laajaa joukkoa metsästäjiä ja mahdollisesti myös ulkomaalaisia metsästysmatkailijoita, jolloin eläinten hyvinvointiin liittyvän näkökulman varmistamiseksi edellytettäisiin ampumakoetta. Pienikokoisen riistaeläimen ampumisessa aseiden teho on yleensä huomattavasti suurempi suhteessa eläimen kokoon, jolloin nopea kuolema ei edellytä vastaavantasoisia osumia kuin suurilla riistaeläimillä. Näin ollen ampumakoevaatimusta ei ole katsottu pienriistan ja haulikolla metsästettävien eläinten osalta tarpeelliseksi, vaan metsästäjien ampumataidon edistäminen toteutetaan eettisen ja vastuullisen metsästäjäntavan ohjeistuksen avulla.

Eettisesti tarkasteltuna metsästäjän tulee aina tiedostaa oma ampumataitonsa ja sen rajat. Siksi eettisyyden tärkeä näkökohta on pidättäytyä ampumasta silloin, kun metsästäjä ei ole varma tappavan osuman saamisesta metsästyksen kohteena olevaan eläimeen käytössään olevalla metsästysaseella tai metsästysjousella.

Ampumakoevaatimuksen edellyttäminen esimerkiksi haulikkoa käytettäessä tai pienikokoisten riistaeläinten metsästyksessä lisäisi merkittävästi hallinnollista taakkaa.

Hirvieläinten pyyntilupajärjestelmän tarkoitus on varmistaa kestävä hirvieläinten kannansäätely. Lisäksi pyyntilupien nojalla tapahtuneesta metsästyksestä kertyy pyynti-

lupamaksuvaroja, joista voidaan maksaa korvauksia hirvieläinten aiheuttamista vahingoista sekä rahoittaa hirvieläinkantojen seuranta, tutkimusta sekä niitä koskevien hoitosuunnitelmien toimeenpanoa. Vaihtoehtona olisi, että hirvieläinten metsästys ei edellyttäisi pyyntilupaa. Tällöin ei olisi nykyisellä tavalla mahdollista varmistaa kestävää hirvieläinten kannansäätelyä eikä maksaa korvauksia hirvieläinten aiheuttamista vahingoista. Tällöin myös hirvieläinten tutkimuksen, kannan seurannan sekä hoitosuunnitelmien toimeenpanon edellyttämää rahoitusta jouduttaisiin kohdentamaan muista lähteistä.

Valkohäntäpeuran elinpiiri on noin 2000-6000 hehtaaria, toisaalta keskimääräinen metsätilan koko on vain 30 hehtaaria. 500 hehtaarin sekä yhtenäisen alueen vaatimuksen poistaminen johtaisi pyynnin pirstoutumiseen. Nykyisin valkohäntäpeuraluvat käsitellään yhdessä hirvilupien kanssa ja sinänsä niistä koituva hallinnollinen taakka on suhteellisen vähäinen. Mikäli pyyntiluvat säilytettäisiin, mutta yhtenäisyyden vaatimuksesta luovuttaisiin, lisäisi se lupabyrokratiaa merkittävästi, koska seurauksena olisi moninkertainen määrä pyyntilupahakemuksia. Hallituksen esityksen linjan mukaisesti selkeintä olisi tällöin poistaa valkohäntäpeura pyyntilupajärjestelmästä, jolloin ei voitaisi korvata vahinkojakaan, koska pyyntilupamaksuilla on katettu valkohäntäpeurojen aiheuttamat pääasiassa maatalousvahingot. Näin toimittiin myös metsäkauriin osalta ja nykyään metsäkauris on vapaa pyyntiluvista ja korvauksia ei makseta riistavahinkolain nojalla. Tärkeimmillä valkohäntäpeura-alueilla metsästyksen piirissä on jo lähes 90 % maapinta-alasta, kun otetaan laskennassa huomioon taajamat, liiketoiminnan ja teollisuuden alueet. Metsästyseurat ovat nykyisin monilla kyläkunnilla oikeastaan ainoita tiiviisti ja aktiivisesti toimivia yhteisöjä, jotka kokoavat kylän ihmiset yhteisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Valkohäntäpeuran metsästyksen vapauttaminen pyyntiluvanvaraisuudesta johtaisi todennäköisesti metsästyseurojen hajoamiseen hirvieläinseurueiksi. Valkohäntäpeuraan liittyy jaetun saalisresurssin ongelma. Hyvin pieneltäkin alueelta voidaan ampua suuri määrä peuroja ruokinnan avulla. Jos metsästyksalueen pinta-ala on pieni suh-

teessa peuran elinpiiriin ja suhteessa kannan tiheyteen ja kanta ja alue mahdollistavat vain muutaman kaadetun peuran vuositasolla, niin suunnitelmallinen kannanhoito voi muodostua vaikeaksi. Jos taas rajoitettaisiin metsästäjäkohtaista saalista, kaadetaan helposti liian paljon aikuisia uroksia, koska ne ovat usein halutuimpia saaliita. Tämä saattaa johtaa epäsuotuisaan kannanrakenteeseen.

Taantuvien ja harvalukuisten lajien saalistilastoinnin tarkentaminen muilla tavoilla, kuin säätämällä ilmoitusvelvollisuus, jouduttaisiin toteuttamaan täysin metsästäjien vapaaehtoisuuden perusteella. Mikäli otantatutkimuksella tavoiteltaisiin samanlaista alueellista tarkkuutta maan sisällä maakunnittain ja riistanhoitoyhdistyksittäin, jouduttaisiin otantaa kasvattamaan erittäin paljon, jolloin myös siitä aiheutuvat kustannukset kasvaisivat merkittävästi, mikäli niillä tavoiteltaisiin kattavaa tietoa saaliista.

Metsästyksen rajoittamisen uusien keinojen säätämisen sijaan metsästystä voitaisiin rajoittaa säätämällä esimerkiksi taantuvien lajien metsästyksen metsästyslain 10 §:n nojalla pyyntiluvanvaraiseksi. Pyyntiluvanvaraisuuden laajentaminen metsästyksen rajoituskeinona lisäisi kuitenkin merkittävästi sekä luvan hakijan hallinnollista taakkaa että Suomen riistakeskuksen lupahallinnon resurssien tarvetta nykyiseen verrattuna. Sen lisäksi metsästystä voitaisiin rajoittaa voimassaolevan metsästyslain 38 §:n nojalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kieltämällä metsästyksen kokonaan tai rajoittamalla metsästyksen metsästyksaikaa lyhentämällä, millä keinolla ei kuitenkaan pystytä rajoittamaan metsästyksen täsmällisesti tietyn saalismäärän tai pyyntimenetelmän osalta.

Lintudirektiiviperustaisesta poikkeuslupajärjestelmästä ei voida luopua kokonaan, koska lintudirektiivin 9 artikla edellyttää vuosittaista poikkeusten ja saaliiden raportointia. Hallintomenettelyltään yksittäisistä poikkeusluparatkaisista kevyempää ilmoitusmenettelyä voidaan pitää lintudirektiivin mukaisena ja siten toteuttamiskelpoisena ratkaisuna ehdotetuissa tapauksissa.

### 3.3 Keskeiset ehdotukset

Ampumakoetta koskeviin säännöksiin ehdotetuilla muutoksilla täsmennettäisiin ampumakokeen suorittamisvelvollisuutta ja ampumakokeen vastavuoroista tunnustamista. Lakiin esitetään asetuksenantovaltuutta, jolla metsästysasetuksessa säädettäisiin ampumakoevaatimus nykyisten vaatimusten lisäksi myös hirveä pienempien hirvieläinten osalta. Tämä on tarpeen, koska tavoitteena on asetuksella sallia jousimetsästyksen laajentaminen muun muassa näihin lajeihin. Asetuksen säännöksiä jousesta ja nuolista myös tarkennettaisiin nykyisestä etenkin uusien jousella metsästettävien eläinten osalta. Metsäkaurista ja muita hirveä pienempiä hirvieläimiä jousella metsästävilta edellytettäisiin erillisen jousiampumakokeen suorittamista. Suomen metsästäjäliitto, Suomen jousimetsästäjäin liitto ja Perinnejousimetsästäjien liitto ovat tehneet yhteisen esityksen tarvittavasta jousiampumakokeesta. Jousiampumakokeen yksityiskohdista säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin lisäksi niistä riistaeläimistä, joiden metsästyksessä ampujana toimivan olisi suoritettava ampumakoe.

Ehdotetuilla muutoksilla selkeytettäisiin hirvieläinten pyyntilupamenettelyä ja korjattaisiin siinä havaittuja puutteita täsmentämällä pyyntiluvan myöntämisen ja pyyntiluvan nojalla metsästyksen edellytyksiä. Lakiin esitetään lisäystä, jonka mukaan 8 §:ssä tarkoitettulle alueelle hirvieläinten pyyntilupia myönnettäessä olisi nykyisen 26 §:ssä säädetyn lisäksi kiinnitettävä huomiota myös metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Esitetty muutos olisi tarpeen, jotta metsästyksen turvallinen järjestäminen ja tehokas hirvikannan säätely voidaan varmistaa tilanteissa, jossa samalla alueella metsästää useita seurueita. Lisäksi esitetty muutos yhtenäistäisi Metsähallituksen ja Suomen riistakeskuksen päätöksentekoa metsästyslain 8 §:n alueella hirvenmetsästyksalueiden ja pyyntilupien myöntämisen edellytysten osalta.

Pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytysten selkeyttämiseksi esitetään 27 §:n metsästyksaluetta koskevien vaatimusten täsmentämistä sekä sitä, että pyyntiluvassa



voitaisiin määrätä millä alueella pyyntilupa on voimassa.

Metsästyksen johtajaa koskevaa säännöstä täydennettäisiin siten, että pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten lisäksi metsästyksen johtaja tulisi nimetä myös poikkeusluvanvaraisten suurpetojen suden, karhun, ilveksen ja ahman metsästyksessä.

Lisäksi metsästyslakiin ehdotetaan uuden 30 a §:n lisäämistä yhteisluvan aseman ja yhteisluvan osakkaan velvollisuuksien selkeyttämiseksi.

AIHTS -sopimuksen täytäntöönpanosta tehtäisiin tarvittava säännös.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 34 b §. Pykälän 1 momentissa esitetään karhun, suden, ahman ja ilveksen houkuttelu ravintoa hyväksi käyttäen aina kielletyksi. Jotta pienpetojen haaskoja ei käytettäisi kiertämään 1 momentin kieltoa, olisi syytä kieltää ennen karhun metsästyksen alkua myös ketun, mäjärän, hillerin, näädän, supikoiran ja minkin tarkoituksellinen houkuttelu ravinnolla toukokuun 1 päivän ja syyskuun 9 päivän välisenä aikana. Kielto ei koskisi pyyntivälineenä käytetyn loukun tai rautojen sisällä käytettäviä syöttejä. Kielto ei koskisi myöskään sellaista yritystä, jonka kaupparekisteriin kirjattu toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta. Suomen riistakeskus voisi myöntää poikkeuksia yllä sanotuista kielloista. Metsästyslain 35 §:ssä säädettyyn metsästysaseen kuljettamiseen ehdotetaan muutoksia siten, että säädettäisiin tarkemmin metsästysaseen tai metsästysjousen kuljettamisesta moottori- tai ajoneuvolla maastossa tietyillä reiteillä, tietyissä tilanteissa ja tehtävissä.

Metsästyksen rajoittamiseen liittyvää säännöstä täsmennettäisiin. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettävä rajoitus tai kielto voisi olla alueellinen, ajallinen, saaliseläimen sukupuolta koskeva, metsästäjäkohtainen saaliskiintiö sekä tiettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva.

Lakiin säädettäisiin uusi 38 a § yleisestä saalisilmoitusvelvollisuudesta. Jos riistaeläinlajin metsästyksen kestävyys varmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää, saadusta saalista olisi ilmoitettava Suomen riistakeskukselle. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin riistaeläimistä, joista tulee

tehdä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, sekä ilmoitusvelvollisuuden muodosta, sisällöstä ja ilmoituksen tekemisen määräajasta.

Rauhoittamattomien lintujen rauhoituksesta ehdotetaan poikettavaksi siten, että poikkeus voisi tapahtua tiettyjen toiminnanharjoittajien osalta rajatuissa tilanteissa ilmoitusmenetellyllä.

## 4 Esityksen vaikutukset

### 4.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia valtiontalouteen.

Jousimetsästysmahdollisuuksien lisääntymisen voidaan olettaa vilkastuttavan kyseisessä metsästyksessä käytettävien metsästysjousien ja jousimetsästysvarusteiden kauppaa ja siihen liittyvää taloudellista yritystoimintaa. On myös hyvin todennäköistä, että tulevaisuudessa metsästysseurojen mahdollisuudet saada lähinnä Euroopan alueelta ulkomaalaisia metsästysvieraita lisääntyvät. Tämä tuo mukanaan myös parempia taloudellisia toimintamahdollisuuksia paitsi metsästyssoikeuden haltijoille myös paikallisille majotus-, opastus- ja ruokailupalveluiden tarjoajille.

Rauhoittamattomien lintujen aiheuttamien vahinkojen arvioidaan vähenevän sujuvaman hallintomenettelyn myötä, koska vahingonaiheuttajayksilöihin voidaan puuttua nopeammin ilman aikavievää poikkeuslupabyrokratiaa. Lintudirektiiviperustaisista poikkeusluvista kertyy enimmillään vuosittain Suomen riistakeskukselle 78 000 euroa käsittelymaksuja, jotka nyt osin poistuisivat, eikä vahingon kärsijöiden enää tarvitsisi niitä maksaa siltä osin ja samalla hakemusten laatimiseen ja käsittelyyn kuluva työaika jää pois. Kyseisten vahinkoperusteisten poikkeuslupien osalta on lisäksi maksuperustelain 6 §:n 3 momentin nojalla tähän asti poikettu käsittelymaksujen kustannusvastaavuudesta siten, että tehtävistä aiheutuneita menoja on katettu osin valtionavustuksella.

AIHTS -sopimuksen täytäntöönpano aiheuttaa kustannuksia pyyntilaitteita markkinoille saattaville yrityksille. EU:n komission arvioon mukaan yhden pyyntimenetelmän stan-

dardien mukainen testaus voisi yhtä eläinlajia kohden maksaa 30 000–100 000 euroa riipuen pyyntivälineen tyypistä sekä kyseisen eläinlajin tyypistä ja luonteesta. Taloudellista vaikutusta kuitenkin vähentää se, että toisessa sopimuksen osapuolena olevassa valtiossa hyväksytty pyyntiväline on automaattisesti tunnustettava myös Suomessa hyväksytyksi, ellei kyseinen pyyntiväline ole ollut kielletty jo ennen sopimuksen voimaantuloa.

Ravintohoukuttimen käyttöön säädettävä rajoitus voi rajoittaa joidenkin yritystoimintaa harjoittavien yritysten käyttämää houkuteluravinnon laatua, mikä voi vaikuttaa niiden kustannuksia lisäävästi.

Suomen riistakeskuksen tuottama riistatiedon sähköinen tallennusjärjestelmä aiheuttaa kustannuksia rakentamisvaiheessa, mutta valmistuva järjestelmä tulee parantamaan muun muassa hirvikannan säätelyjärjestelmää ja keventämään Suomen riistakeskuksen hallinnollista taakkaa.

#### **4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan**

Riistanhoitoyhdistyksille tulisi järjestettäväksi myös jousiampumakoetilaisuuksia, joiden järjestämisestä Suomen riistakeskus antaa riistanhoitoyhdistyksille tarvittavat ohjeet ja kouluttaa kyseisten ampumakokeiden vastaanottajat. Kokeista perittävien maksujen voidaan katsoa kattavan niiden järjestämisestä aiheutuvat kustannukset.

Poliisin osalta esitetty 35 §:n muutos, jolla vähennetään ampuma-aseiden kuljettamiseen liittyvää lupien myöntämisen tarvetta, mahdollistaa poliisin resurssien kohdentamisen tältä osin muihin ydintehtäviin.

Suomen riistakeskuksen nykyisistä lupaharkintaa edellyttävistä tehtävistä siirrettäisiin osa ilmoitusmenettelyyn, mikä keventäisi hallinnollista työtä. Toisaalta riistakeskuskelle tulisi joitakin uusia julkisia hallintotehtäviä, mutta niiden hakemusten määrän arvioidaan pysyvän vähäisenä.

Saalisilmoitusvelvollisuuden kautta kerätävä tarkempi tieto parantaisi viranomaisten edellytyksiä tehdä riistakantojen hoitoa koskevia suunnitelmia ja päätöksiä. Saalisilmoitusmenettelyiden yhdenmukaistamisella säädetään kustannuksia ja yksinkertaistetaan il-

moitusten jättämistä. Lakisääteiset saalisilmoitukset on jätetty aiemmin kirjallisesti ja niiden tallentaminen sähköisiin järjestelmiin on vienyt huomattavasti resursseja Suomen riistakeskuksessa. Kun saalisilmoitukset tehdään jatkossa pääasiassa sähköisiä järjestelmiä käyttäen, kevenee hallinnollinen taakka olennaisesti Suomen riistakeskuksessa.

#### **4.3 Ympäristövaikutukset**

Esitetyt muutokset toteuttaisivat osaltaan hirvikannan hoitosuunnitelmassa asetettuja tavoitteita, joilla pyritään vakaan ja rakenteeltaan tasapainoisen hirvikannan saavuttamiseksi. Tavoitteena on myös lisätä hirven ja suurpetojen välisen vuorovaikutuksen huomioon ottamista, edistää hirvikannan ja sen hyödyntämisen tuottamaa hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä hirven liikenteelle sekä metsä-, maa- ja porotaloudelle aiheuttamia vahinkoja.

Ravintohoukuttimen käytön rajoittaminen tulee vähentämään tietyillä alueilla merkittävästi ihmisen toimesta luontoon kuljetettuja eläintenruhoja tai muita ravintohoukuttimia. Suurpetojen tarkoituksellisen ravinnolla houkuttelun kieltäminen arvioidaan todennäköisesti vähentävän tulevaisuudessa tästä aiheutuvia ongelmia kuten suurpetojen käyttäytymisen muuttumista entistä pelottomammaksi ihmisiä kohtaan.

Saalisilmoitusvelvollisuuden säätäminen tarkentaisi nykyistä metsästyksen kestävyysarviointia merkittävästi erityisesti taantuvien ja harvalukuisten lajien osalta, kuten esimerkiksi hillerin sekä eräiden taantuvien vesilintulajien osalta. Tämä edistäisi näiden kantojen hoitoa ja metsästyksen kestävyysvarmistamista ja siten edelleen kantojen elinvoimaisuuden turvaamista. Metsästyksen rajoittamisen uusilla ja täsmällisemmällä keinoilla voitaisiin tehostaa taantuvien riistalajien kantojen hoitoa ja metsästyksen mitoittamista kestäväälle tasolle, mikä parantaisi näiden kantojen, kuten esimerkiksi taigametsähanhikannan elinvoimaisuutta.

Vaikka rauhoittamattomien lintujen rauhoituksesta poikkeaminen voisi tapahtua tiettyjen toiminnanharjoittajien osalta myös ilmoitusmenettelyllä, ei tällä vaikutettaisi haitallisesti ao. lintulajien kantoihin tai niiden rau-

hoitusaikaiseen suojeluun, sillä kyseessä on runsaina esiintyvät lintukannat.

#### 4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Jousimetsästyksen laajentamisella etenkin valkohäntäpeuran osalla voidaan katsoa olevan myönteisiä vaikutuksia metsästäjien harjoittamien metsästysmuotojen monipuolisuuteen ja etenkin haasteellisen pyynnin tarjoamiin uusiin metsästysmahdollisuuksiin ja sen myötä koettuihin hyvinvointivaikutuksiin. Se voi myös tuoda kyseisten metsästysmuotojen pariin sellaisia ihmisiä, joita ruutiaseilla metsästäminen ei ole kiinnostanut. Näiden hyvinvointivaikutusten mittaaminen ja taloudellinen arvottaminen on kuitenkin haasteellista. Jousimetsästyksen edellytysten paranemisella voidaan nähdä olevan myös myönteisiä vaikutuksia pienimuotoisen metsästysmatkailun harjoittamisen edellytyksiin ja sen myötä myös paikallistalouteen. Haasteellisen jousimetsästyksen yleistymisellä voidaan olettaa olevan myös metsästyksen yleiseen hyväksyttävyyteen myönteinen vaikutus. Tällaistenkin hyvinvointivaikutusten mittaaminen on kuitenkin hyvin vaikeaa.

Ampumakokeen vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen mukaisesti ulkomaalaisilta metsästäjiltä edellytetään ampumakokeen osalta kotimaassaan tai muussa maassa suoritettua vastaavanlaista ampumakoetta tai osoitusta siitä, että heillä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavankokoisia eläimiä. Metsästysjousella ammuttavan ampumakokeen osalta tämä edellytys olisi vastaavanlainen. Jousiampumakoetta koskevassa ministeriön asetuksessa otettaisiin kuitenkin huomioon se, että monissa maissa vastaavien riistaeläinten metsästäminen jousella ei ole sallittua eikä siten ampumakokeen suorittaminenkaan ole välttämättä mahdollista. Yhdenvertainen kohtelu edellyttäisi kuitenkin myös ulkomaalaisilta jousiampumakokeen suorittamista.

Hirvieläinten kannansäätelyllä on tärkeä yhteiskunnallinen merkitys, koska hirvieläinten metsästyksellä ehkäistään hirvieläinten aiheuttamia vahinkoja ja lisäksi metsästys tuottaa huomattavan saalis- ja virkistysarvon suurelle joukolle kansalaisia. Esitetyillä hirvieläimen pyyntilupaa ja sen nojalla metsästämistä koskeviin pykäliin tehtävillä muutok-

silla tavoitellaan hirvikannan hoitosuunnitelmassa linjattujen tavoitteiden toteuttamista sekä pyyntilupamenettelyyn ja pyyntiluvan nojalla metsästämiseen liittyvien asioiden selkeyttämistä.

Hirven metsästyksen edellytyksenä olevan 1000 hehtaarin, ja vastaavasti muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta 500 hehtaarin, yhtenäisen metsästysalueen vaatimuksella ja toisaalta edellytystä täyttämättömien sitä pienempien tai epäyhtenäisten alueiden eli niin sanottujen sirpalealueiden sulkemisella pois, arvioidaan olevan hirvenmetsästyksen käytännön järjestämistä sekä suunnitelmallista hirvieläinkantojen hoitoa edistävä ja selventävä vaikutus. Esityksellä poistettaisiin viimeaikaisen oikeuskäytännön aiheuttama epäselvyys, joka on muuttanut aiempaa selkeää käytäntöä.

Esityksen mukaan myönnettäessä metsästyslain 8 §:n alueella hirvieläinten pyyntilupia kiinnitettäisiin huomiota myös metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Esitetty muutos vastaisi myös Metsähallituksen hirvenmetsästysalueiden osoituksia ohjaavaa voimassa olevan lain 45 §:n 1 momentissa säädettyä edellytystä, jonka mukaan valtion alueista metsästysvuokrasopimus voidaan tehdä sellaisen rekisteröidyn metsästysyhdistyksen kanssa, jonka perustelusti voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan sopimuksen sisältämistä velvoitteista ja metsästyksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä. Suurimmassa osassa Pohjois-Suomen valtion maita edellyttää Metsähallitus jo tällä hetkellä lupa-alueen osoituksessa, että metsästys järjestetään pääsääntöisesti vähintään 10 metsästäjän seurueina. Vastaavasti Suomen riistakeskus myöntää jo tällä hetkellä Pohjois-Suomen valtion maille pyyntilupia pääsääntöisesti vain niille seurueille, joissa on vähintään kymmenen metsästäjää. Esitys parantaisi pyyntiluvan saajien edellytyksiä suorittaa metsästys myös jatkossa samalla alueella tehokkaasti ja turvallisesti yhdessä toisten pyyntiluvan saajien kanssa. Tätä edistäisi se, että metsästys tapahtuisi käytännössä myös jatkossa pääsääntöisesti johdettujen vähintään 10 metsästäjästä koostuvien seurueiden puitteissa, jotka kykenevät metsästmään tehokkaasti ja toteuttamaan yhteiskunnan kannalta laajemminkin välttämättömän

hirvikantaa säätelyn. Toisaalta näin samalla alueella metsästävillä seurueilla olisi paremmat edellytykset pitää yhteyttä toisiinsa ja huolehtia metsästyksen turvallisesta järjestämisestä.

Metsästyksen johtajan edellyttäminen suden, karhun, ilveksen ja ahman poikkeusluvalla tapahtuvassa metsästyksessä parantaa metsästyksen suunnittelua ja turvallista järjestämistä, koska metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Suurpetojen metsästys on ollut jo nykyiselläänkin käytännössä johdettua, mutta esitys parantaa metsästyksen johtajan edellytyksiä järjestää metsästys asianmukaisesti ja turvallisesti sekä huolehtia, että poikkeusluvan ehtoja noudatetaan, koska metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä. Tämä parantaa myös metsästyksen johtajan oikeusturvaa. Metsästyksen johtajan tehtäviä säädetään asetuksella. Metsästyksen johtajan edellyttäminen ei vaikeuta suurpetojen metsästystä, koska vastaavat säännökset on koettu hyvin toimiviksi hirvieläinten metsästyksessä.

Saalisilmoitusvelvollisuuden säätäminen kattamaan taantuvien ja harvalukuisten lajien

saaliista lisäisi metsästäjien velvollisuuksia. Toisaalta tarkentuneiden tietojen perusteella metsästystä olisi mahdollista rajoittaa täsmällisesti vain siltä osin, kuin sen kestävyuden varmistaminen edellyttäisi. Näin ollen metsästystä ei tarvitsisi rajoittaa tietojen puutteellisuuden vuoksi varovaisuusperiaatteella.

## **5 Asian valmistelu**

### **5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto**

Hallituksen esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa.

### **5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen**

Esityksestä on pyydetty lausunnot. Lausunnon ovat antaneet:

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

### 1 Lakiehdotusten perustelut

#### 1.1 Metsästyslaki

21 §. Ampumakoe.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että niistä riistaeläinlajeista, joiden metsästämisessä edellytettäisiin ampumakoetta, säädettäisiin jatkossa valtioneuvoston asetuksessa. Tästä säädettäisiin tarkemmin uudessa 21 b §:n 1 momentissa. Lisäksi jatkossa myös metsästysjourella metsästävän henkilön olisi suoritettava ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläimen vuoksi tarpeen. Nykyisin tämä vaatimus on koskenut vain rihlatulla luotiaseella metsästävää henkilöä. Lisäksi voimassa olevan momentin jälkimmäinen osa muussa maassa suoritetusta ampumakoesta siirrettäisiin uuteen 21 a §:ään.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin siten, että ampumakokeen hyväksytystä suorittamisesta annettava ampumakoetodistus vastaisi hallintolaissa (423/2003) tarkoitettua päätöstä. Nykyisellään riistanhoitoyhdistykset ovat antaneet ampumakoetodistuksen lisäksi hallintolain mukaisen päätöksen ja siihen liitetyn oikaisuvaatimusosoituksen. Muutoksella kevennettäisiin riistanhoitoyhdistyksille koituvaa hallinnollista taakkaa. Riistanhoitoyhdistykset antaisivat myös jatkossa ampumakokeen hyväksyttyä suorittaneille oikaisuvaatimusosoituksen sekä hyläytyissä suorituksissa myös hallintolain edellyttämän kirjallisen päätöksen. Muutoksella ei näin ollen vaarannettaisi asiakkaiden oikeusturvaa.

Metsästyslain 21 §:n voimassa oleva 3 momentti siirrettäisiin uuteen 21 a §:n 2 momenttiin ja 4 momentti siirrettäisiin muutettuna uuteen 21 b §:n 2 momenttiin.

Lisäksi pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että ampumakokeen hyväksytty suoritus voitaisiin tallentaa Suomen riistakeskuksen ylläpitämään tietojärjestelmään. Tämä helpottaisi ampumakoesuoritusten tilastointia sekä seurantaa ja valvontaa viranomaistarkoituksissa.

21 a §. Ampumakokeen vastavuoroinen tunnustaminen.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 21 a § joka vastaa asiasisällöltään voimassa olevan lain 21 §:ssä säädettyä.

21 b §. Ampumakoetta koskeva asetuksenantovaltuus.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 21 b §. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin riistaeläimistä, joiden metsästyksessä ampujana toimivan metsästäjän on suoritettava ampumakoe.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin ampumakokeen sisällöstä ja suorittamistavasta sekä ampumakokeen hyväksymisen edellytyksistä, ampumakokeen suorittamispaikkaa koskevista vaatimuksista, ampumakoekessa käytettäviä ampuma-aseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista; sekä ampumakokeen teknisestä suorittamisesta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta annettavasta todistuksesta.

22 §. Metsästyskortin ja ampumakoetodistuksen esittäminen.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin velvollisuus todistaa henkilöllisyys tilanteessa, jossa metsästyslain 88 §:n tarkoitettu valvoja pyytää nähdäkseen metsästyskortin tai sen jäljennöksen.

Lisäksi pykälässä pidennettäisiin määräaikaa, jossa metsästyskortti on esitettävä tilanteessa, jossa metsästyskortti ei ollut valvontatilanteessa mukana. Tässä tilanteessa pykälässä säädetäisiin, että metsästyskortin voi esittää myös toiselle metsästyksen valvojalle kuin sille, joka ensimmäisessä vaiheessa valvontaa suoritti. Muutoksen tavoitteena on yhtäältä tehostaa valvontaa, mutta samalla joustavoittaa käytäntöjä.

Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin tekniset muutokset ja viittaukset uusiin 21 a ja 21 b §:iin.

Pykälän 3 momentin mukaan poliisi voisi myöntää lykkäystä metsästyskortin tai ampuma-koetodistuksen näyttämistä koskevaan aikaan.

#### 26 §. Hirvieläimen pyyntilupa.

Metsästyslain 26 §:n 2 momenttia täydennettäisiin siten, että 8 §:ssä tarkoitettulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä olisi voimassa olevan sääntelyn edellyttämän metsästysmahdollisuuksien tasapuolisen jakaantumisen lisäksi kiinnitettävä huomiota myös metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla alueella Pohjois-Suomessa hirven metsästämiseen liittyvä lupamenettely ja metsästyksen järjestäminen poikkeavat muusta maasta olennaisesti. Edellä mainitulla alueella hirvieläimen pyyntilupa voidaan myöntää samalle alueelle usealle hakijalle samanaikaisesti, toisin kuin muualla Suomessa. Tästä syystä useita toisistaan erillisiä seurueita voi myös käytännössä metsästä samalla alueella.

Metsästyksen tarkoituksenmukaisella järjestämisellä tarkoitettaisiin pyrkimystä varmistaa pyyntilupien myöntämisessä metsästyksen tehokas ja turvallinen järjestäminen, jotta yhteiskunnan kannalta välttämätön hirvikannan säätely turvataan. Esitetty muutos on tarpeen myös metsästyksen turvallisen järjestämisen takaamiseksi tilanteessa, jossa useita seurueita metsästä samoilla alueilla. Metsästyksen tarkoituksenmukaisen järjestämisen kannalta olisi tällöin mahdollista myös jatkossa asettaa esimerkiksi hakijan seurueen kokoa koskevia vaatimuksia kunkin alueen metsästysolosuhteiden mukaisesti. Tarkoituksenmukainen järjestäminen edellyttää, että milloin pyyntilupia joudutaan rajoittamaan, myönnettäisiin niitä Pohjois-Suomessa myös jatkossa pääsääntöisesti ensisijassa sellaisille metsästysseuroille ja seurueille, joissa on vähintään 10 metsästäjää, jotka eivät metsästä muualla ja heistä vähintään kuudella ei ole hirven metsästysmahdollisuutta muualla. Pyyntiluvan saajien edellytyksiä suorittaa metsästys samalla alueella yhdessä toisten pyyntiluvan saajien kanssa parantaa se, että metsästys tapahtuu johdettujen seurueiden puitteissa. Tämä vastaisi toisaalta myös Metsähallituksen hirvialueiden osoituksia ohjaavaa voimassa olevan lain 46 §:n 1 momentissa säädettyä edellytystä, jonka mukaan valtion alueista metsästysvuokrasopimus voidaan tehdä sellaisen rekisteröidyn metsästysyhdistyksen kanssa, jonka perustellusti voidaan katsoa kykenevän huolehtimaan sopimuksen sisältämistä velvoitteista ja metsästyksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä.

#### 27 §. Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset.

Pykälän otsikkoa esitetään muutettavaksi siten, että se koskisi sekä pyyntiluvan myöntämisen edellytyksiä että hirvieläinten metsästämistä pyyntiluvan nojalla.

Ensimmäistä momenttia muutettaisiin siten, että hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttäisi, että pyyntiluvan hakijalla on käytettävissään metsästyksen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-alan on oltava hirvenmetsästyksessä vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria. Tämän katsotaan edellyttävän, että hakijalla on kyseisellä alueella oikeus metsästä hakemuksessa tarkoitettuja hirvieläimiä.

Vaatus metsästysalueen yhtenäisyydestä on hirvieläinten kannansäätelyn järjestämisen kannalta tarpeellinen, eikä ensimmäiseen momenttiin esitettäisi siltä osin muutoksia.

Metsästysalueen yhtenäisyysvaatimusta ei kuitenkaan määritellä lainsäädännössä tarkemmin. Yhtenäisyyden katsottaisiin edellyttävän, että metsästysalueen tulee koostua kiinteistöistä tai niiden osista, mitkä ovat yhteydessä toisiinsa ja missä hakijalla on oikeus metsästä haettua

hirvieläintä. Hirvieläinten pyyntilupiin ja hirvieläinten metsästykseen liittyvässä oikeuskäytännössä tehtyjen tapauskohtaisten ratkaisujen mukaan aluetta ei kaikissa tapauksissa ole katsottu yhtenäiseksi, kun alueet ovat olleet yhteydessä toisiinsa vain yksittäisen kulmapyykin kautta.

Erityisesti taajaan asutuilla seuduilla maankäytön muuttuessa ja muuallakin kiinteistöjen jakautumisen seurauksena myös metsästysalueiden on havaittu enenevässä määrin pilkkoutuvan osiin. Tällä on osaltaan vaikutusta pyyntilupa-alueiden muodostamiseen ja metsästyksen toteuttamiseen.

Alueen yhtenäisyyttä koskevaa nykyistä tulkintaa olisi perusteltua muuttaa siten, että jo yhdestä pisteestä toisiinsa liittyvät alueet katsottaisiin yhtenäisiksi. Yhtenäisyyttä olisi lisäksi tarkoituksenmukaista tulkita siten, että tie, rautatie tai sähkölinja ei erottaisi alueita toisistaan, silloin kun ne kulkevat alueen läpi.

Vesialueiden osalta yhdistävyys ja erottavuus olisivat jatkossakin tapauskohtaista harkintaa. Vesialue voisi yhdistää pyyntilupa-alueeseen kuuluvat maa-alueet toisiinsa, mikäli alueesta muodostuu hirvikannan säätelyn kannalta tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Vesialueella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä merialueita, järviä ja jokia. Esimerkiksi ojia ja puroja ei katsottaisi vesialueeksi, jotka erottavat maa-alueita toisistaan.

Joissakin tapauksissa aluetta ei ole toisiinsa yhteydessä olevista kiinteistöistä huolimatta katsottu 1 momentin edellyttämällä tavalla metsästykseen sopivaksi ja yhtenäiseksi, mikäli sen on ollut muodoltaan erityisen rikkonainen tai sokkeloinen ja siten käytännön metsästykseen huonosti soveltuva. Tämä alueen metsästykseen sopivuutta koskeva harkinta tapahtuisi edelleen nykyistä sääntelyä vastaavalla tavalla tapauskohtaisesti osana pyyntilupaharkintaa.

Nykyisen 1 momentin mukaisesti hirvenmetsästykseen käytettävän alueen pinta-alan on oltava vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden hirvieläinten metsästykseen käytettävän alueen vähintään 500 hehtaaria. Nykyisessä säännöksessä ei tarkenneta alueen määritelmää. Pykälän 1 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että hirvieläimen pyyntiluvan nojalla metsästykseen käytettävän alueen vähimmäispinta-alaa koskevalla vaatimuksella tarkoitettaisiin nimenomaan maapinta-alaa. Muutoksella pyritään selkeyttämään pyyntilupien hakemista ja myöntämistä. Jatkossa alueen maapinta-alan olisi siten oltava hirvenmetsästyksessä 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria. Edellä mainittuihin vähimmäispinta-alojen suuruuteen ei esitetäisi muutoksia nykyiseen verrattuna. Hirvieläimen pyyntilupahakemuksessa hakijan tulisi ilmoittaa maapinta-ala, jolla tällä on oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettuja hirvieläimiä. Vesialueella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä merialueita, järviä ja jokia. Kapeita uomia, kuten ojia ja puroja tai pistemäisiä kohteita, kuten pieniä lampia ei katsottaisi vesialueeksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä sääntelyä vastaavasti, että hirvieläimen pyyntilupa myönnettäisiin sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on 1 momentissa tarkoitettulla alueella oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Tällöin hakijalla tulisi olla alueella metsästyslain 6 §:n tarkoittama metsästysoikeus joko alueen omistukseen tai metsästysvuokrasopimukseen perustuen tai 8 §:n mukaisesti kuntalaisen oikeus metsästää valtion alueella. Lisäksi hakijalla katsottaisiin olevan metsästysalue käytettävissään, mikäli tällä on aluetta koskeva metsästyslain 17 §:n mukainen metsästyslupa. Edelleen pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä sääntelyä vastaavasti, että muulla kuin 8 §:ssä tarkoitettulla alueella pyyntilupa voidaan samalle 1 momentissa tarkoitettulle alueelle myöntää vain yhden hakemuksen perusteella.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 3 momentti, jonka mukaisesti Suomen riistakeskuksen olisi rajattava lupa-alueesta pois sellaiset alueet, jotka eivät täytä 1 momentissa säädettyjä pinta-alan ja yhtenäisyyden vaatimuksia ja että pyyntilupa voitaisiin käyttää vain pyyntiluvassa rajatulla alueella.

Lisäyksen tarkoituksena on selkeyttää pyyntilupamenettelyä ja pyyntiluvan nojalla metsästämistä. Nykyisen säätelyn ja sen nojalla muodostuneen oikeuskäytännön mukaan Suomen riistakeskus on voinut jättää pyyntilupia myöntäessään huomioon ottamatta sellaiset alueet,

jotka eivät täytä pyyntilupa-alueen vähimmäiskokoa ja yhtenäisyyttä koskevia vaatimuksia. Päätöksissä ei kuitenkaan ole voitu ottaa kantaa siihen, millä alueella pyyntilupa on voimassa ja saako kyseisiä alueita käyttää metsästykseseen. Tämä on johtanut myös pyyntiluvansaajien oikeusturvan kannalta hankalaan tilanteeseen ja joissakin tapauksissa tällaisilla niin sanotuilla sirpalealueilla metsästäminen on tulkittu lainvastaiseksi. Niin sanotuilla sirpalealueilla metsästämistä ei ole tarkoituksenmukaista sallia ja ehdotetun lisäyksen perusteella Suomen riistakeskuksen olisi rajattava pyyntilupa-alueesta pois alueita, jotka eivät täytä luvan myöntämisen edellytyksiä ja pyyntilupaa saisi käyttää vain pyyntilupapäätöksessä rajatulla alueella.

Pykälään esitettäisiin lisättäväksi 4 momentti, jonka mukaisesti Suomen riistakeskus voisi myöntää pyyntiluvan pinta-ala- ja yhtenäisyysvaatimuksista poiketen, jos alue on saari tai alueeseen liittyy muu vastaava erityinen syy. Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämiseksi edellytettävistä pinta-aloja ja yhtenäisyyttä koskevista vaatimuksista voidaan tällä hetkellä poiketa maa- ja metsätalousministeriön määräyksen nojalla. Määräyksen mukaan hirven pyyntilupa voidaan myöntää metsästyslain 27 §:n 1 momentissa säädettyjä metsästysalueen vähimmäispinta-aloja pienemmille alueille, mikäli alue on metsästykseseen sopiva, yhtenäinen ja; 1) alue on hirvieläinten kulun estävällä aidalla aidattu, 2) alue on tieyhteyttä vailla oleva saari tai 3) alue on asutuksen tms. hirvieläinten kulun estävän seikan pysyvästi ympäröimä ja hirvieläin-kannan vähentäminen metsästämisellä on hirvien alueella aiheuttamien huomattavien vahinkojen estämiseksi tärkeää. Nykyisestä 1 momentista esitettäisiin poistettavaksi viimeinen lause, jonka mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi päättää poikkeuksista edellä tarkoitettuihin pinta-alavaatimuksiin.

#### 28 §. Uusi hirvieläimen pyyntilupa.

Nykyinen 28 § siirrettäisiin muutettuna 30 §:ään. Vastaavasti 29 § siirrettäisiin uudeksi 28 §:ksi. Pykälässä korvattaisiin sana ”kaadettu” sanalla ”saaliiksi saatu”, joka soveltuu yhteyteen nykymuotoilua paremmin.

#### 29 §. Hirvieläimen metsästystä koskeva asetuksenantovaltuus.

Pykälässä säädettäisiin siitä, mistä valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin. Aiemmin vastaava pykälä oli lain 30 §. Uusi järjestys on tarpeen, koska jatkossa metsästyksen johtaja on tarkoitus vaatia myös suurpetojen metsästyksessä ja asiasta säädettäisiin 30 §:ssä. Pykälää on lisäksi selkiytetty. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin: hirvieläimen pyyntiluvan hakemisesta, hirvieläimen pyyntilupaan liitettävistä määräyksistä, hirvieläimen metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, saalisilmoituksesta ja velvollisuudesta ilmoittaa pyyntiluvanvaraisen metsästyksen saalisilmoitus muun ohella sähköistä tietojärjestelmää käyttäen, sekä määräajoista, jotka koskevat hirvieläimen pyyntilupaa ja saalisilmoituksen tekemistä.

#### 30 §. Metsästyksen johtaja.

Nykyinen 30 § siirrettäisiin muutettuna 29 §:ään. Pykälään tuotaisiin 28 §:n metsästyksen johtajaa koskeva sääntely. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että hirvieläimen pyyntiluvan saajan lisäksi myös ahman, suden, karhun ja ilveksen poikkeusluvan saajan olisi nimettävä metsästyksen johtaja. Metsästykseseen osallistuva henkilö olisi velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saisi kieltää metsästykseseen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Voimassa olevassa metsästysasetuksessa on säädetty, että metsästyksen johtajasta ja varajohtajasta on pyyntiluvan saajan ilmoitettava kirjallisesti ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle. Tämä sääntely siirrettäisiin lain tasolle muutettuna siten, että vastaava menettely koskisi myös edellä sanottujen lajien poikkeusluvan saajia. Ilmoitta-



misesta säädettäisiin jatkossa lain tasolla pykälän 1 momentissa. Pyyntiluvan ja poikkeusluvan saaja voisi kuitenkin tehdä ilmoituksen metsästyksen johtajista tulevaisuudessa Suomen riistakeskukselle sähköisesti, joten kirjallista ilmoitusta ei olisi enää tarpeen lainsäädännössä nimenomaisesti mainita.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin metsästyksen johtajan tehtävistä.

#### 30 a §. Yhteislupa.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 30 a §, jossa metsästyslakiin tuotaisiin voimassaolevan käytännön mukaiset yhteisluvat.

Yhteislupamenettely on vakiintunut yleiseksi käytännöksi etenkin hirvieläinten pyyntilupien ja suurpetojen kannanhoidollisten poikkeuslupien hakemisessa. Yhteislupamenettelyn tarkoituksena on keventää pyyntilupiin ja poikkeuslupiin liittyvää hallinnollista menettelyä sekä mahdollistaa joustavampi pyyntilupien ja poikkeuslupien käyttäminen. Nykyisessä lainsäädännössä ei ole yhteislupaa ja sen osakkaiden velvollisuuksia koskevaa sääntelyä.

Pykälässä säädettäisiin, että 26 §:ssä sekä 10 §:ssä säädettyä pyyntilupaa tai 41 §:ssä säädettyä poikkeuslupaa voidaan hakea luvan hakijalle annetun valtuutuksen nojalla yhdessä useamman osakkaan kesken (yhteislupa).

Oikeuskäytännön vuoksi on tarpeen laissa säätää, että jos lupa myönnetään useamman kuin yhden eläimen metsästämiseen, voidaan yhteisluvan osakkaiden kesken sopia luvan jakamisesta osakkaiden kesken. Tällöin jokaista yhteisluvan osakkaana olevaa velvoitaisi jaetun lupamäärän osalta se, mitä luvansaajan velvollisuuksista metsästyslaissa ja sen nojalla annetussa säädöksissä säädetään.

#### 34 a §. Kivutonta ansastusta koskevan sopimuksen täytäntöönpano.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 34 a §. Uudella 34 a §:llä olisi tarkoitus panna kansallisesti täytäntöön AIHTS -sopimuksen velvoitteet.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että sen lisäksi mitä 33 §:n 1 momentin 11 kohdassa säädetään, olisi piisamin, kanadanmajavan, euroopanmajavan, näädän, karpän ja mäyrän metsästyksessä kielletty sellaisten heti tappavien rautojen, elävänä pyytävien loukkujen sekä jalkanarujen käyttö, jotka eivät täytä kivutonta ansastusta koskevan (AIHTS) -sopimuksen standardeja ja joita ei ole mainittu 2 momentissa mainitussa luettelossa.

Pykälän 2 momentissa asetettaisiin Suomen riistakeskukselle velvoite ylläpitää luetteloa 1 momentissa sallituista pyyntivälineistä. Luettelossa olevat pyyntivälineet voisivat olla toisessa EU-maassa, Venäjällä, Kanadassa ja Yhdysvalloissa tyyppihyväksytyjä pyyntivälineitä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että 1 momentissa sallitun pyyntivälineen valmistajan ja jälleenmyyjän olisi huolehdittava siitä, että pyyntiväline täyttää AIHTS -sopimuksessa tarkoitettut standardit. Sanottu pyyntiväline olisi merkittävä tyyppihyväksytyksi. Merkintä olisi tehtävä säänkestävästi.

Jotta pienpetojen pyynti ei hankaloituisi tai siitä ei muodostuisi harrastajalleen liian suuria kustannuksia, 4 momentissa säädettäisiin, että yksityishenkilö voisi 2 momentissa säädetyn esitämättä valmistaa ja käyttää valmistamaansa 1 momentissa sallittua elävänä pyytävää pyyntivälinettä edellyttäen, että pyyntivälinemalli olisi tyyppihyväksytty.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä 2 momentissa tarkoitettusta luettelosta ja luetteloon lisäämisen edellytyksistä.

#### 34 b §. Ravintohoukutin.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 34 b §. Pykälän 1 momentissa esitetään karhun, suden, ahman ja ilveksen houkuttelu ravintoa hyväksi käyttäen aina kielletyksi.

Riistanhoidolla tarkoitetaan toimintaa, jonka tarkoituksena on riistaeläinkantoja säätelemällä, riistaeläinten elinolosuhteet turvaamalla tai niitä parantamalla taikka muulla tavalla lisätä, säilyttää tai parantaa riistaeläinkantaa ja eri eläinkantojen välistä tasapainoa. Riistaeläinten ruokinta riistanhoidon menetelmänä voi, erityisesti ravinnon saannin kannalta niukoissa olosuhteissa kuten talvella, parantaa eläinten kuntoa ja sitä kautta lisätä niiden lisääntymistehoa. Liiallinen ruokinta, ja varsinkin jos käytetään suuria määriä sellaista ravintoa joka ei luonnossa muutoin esiintyisi, voi kuitenkin vaikuttaa eläimiin yksipuolistamalla niiden ravintoa ja muuttamalla eläinten käyttäytymistä.

Erityisesti karhun metsästyksessä on lisääntynyt viimeisten vuosien aikana karhujen houkuttelu tietyille paikoilla ennen metsästyskauden alkua. Kun tällaiset ravintohoukuttimet poistetaan ennen metsästyksen alkua, ei suoraan syyllistytä metsästysrikokseen. Tämän kaltainen toiminta asettaa kuitenkin metsästyssurveet eriarvoiseen asemaan, sillä kaikkia eivät ole omaksuneet tämänkaltaista harmaalla vyöhykkeellä toimimista. Selvyyden vuoksi olisi siis syytä kieltää kaikki karhun ja muidenkin suurpetojen tarkoituksellinen ravinnolla houkuttelu. Tarkoitukselliseen houkutteluun ei kuitenkaan kuuluisi esimerkiksi liikenteessä kuolleiden tai loukkaantuneiden ja lopetettujen hirvieläinten sekä porojen raatojen jättäminen maastoon silloin, kun niitä ei erikseen kuljeteta muutoin kuin tarvittaessa siirtämällä lyhyitä matkoja. Myös metsästyksessä syntyneiden teurasjätteiden jättäminen saaliin saantipaikalle ei ole tarkoituksellista houkuttelua.

Jotta pienpetojen haaskoja ei käytettäisi kiertämään 1 momentin kieltä, olisi syytä kieltää ennen karhun metsästyksen alkua myös ketun, mäyrän, hillerin, näädän, supikoiran ja minkin tarkoituksellinen houkuttelu ravinnolla toukokuun 1 päivän ja syyskuun 9 päivän välisenä aikana. Kielto ei koskisi pyyntivälineenä käytetyn loukun tai rautojen sisällä käytettäviä syöttäjiä.

Koska suurpetojen kuvaamiseen ja katseluun on jo syntynyt elinkeinotoimintaa Suomessa, tulisi säätää tämän elinkeinotoiminnan jatkumisesta, sillä metsästyslain soveltamisala ei mahdollista tällaisen toiminnan kieltämistä. Tarkoitus olisi säätää 3 momentissa, että 1 momentin estämättä voisi sellainen yritys, jonka kaupparekisteriin kirjattu toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta, pitää maastossa ravintohoukutinta karhun, suden, ahman ja ilveksen houkuttelemiseksi.

Riistanhoidon määritelmän mukaan tarkoituksena tulee olla parantaa riistakantaa. Liiallinen karhun ruokinta, ja varsinkin jos käytetään suuria määriä sellaista ravintoa joka ei luonnossa muutoin esiintyisi, voi kuitenkin vaikuttaa karhuyksilöihin ja myös laajemman alueen kantaan yksipuolistamalla niiden ravintoa ja muuttamalla karhujen käyttäytymistä. Kun tiedossa on, että usein kuvauspaikoilla karhuille tarjotaan myös ihmisravinnoksi jalostettuja tuotteita, niin tätä ei voida pitää yksittäisen eläinyksilön tai kannan kannalta tarkoituksen mukaisena. Hunajan sekä ihmisten ja eläinten ravinnoksi jalostettujen tuotteiden käyttö olisi siis syytä säätää kielle-tyksi, jotta yhtäältä ei lisättäisi karhun aiheuttamia mehiläisvahinkoja ja jotta karhun ravinto säilyisi mahdollisimman luonnollisena.

On ilmeistä, että karhujen haaskaruokinnan avulla järjestettävästä katselupalvelusta voi aiheutua vaaratilanteita, sillä karhu on voimakas petoeläin, jonka lajityypillisiin käyttäytymispiirteisiin kuuluu puolustaa ravintokohdettaan. Tästä syystä pykälässä olisi informatiivinen viittaus kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011). Tällaisia palveluja tarjoavan yrityksen olisi laadittava kuluttajaturvallisuuslain 7 §:n mukainen turvallisuusselvitys. Kuluttajaturvallisuuslain 7 §:n nojalla seikkailu-, elämys- ja luontopalvelu, sekä muu niihin rinnastettava ohjelmapalvelu, jollei siihen sisältyvää riskiä voida arvioida vähäiseksi, edellyttäisi joka tapauksessa turvallisuussuunnitelman laadintaa. Palvelun tarjoajan on laadittava turvallisuusasiakirja, joka sisältää suunnitelman vaarojen tunnistamiseksi ja riskien hallitsemiseksi sekä niistä tiedottamiseksi palvelun tarjoamisessa mukana oleville.

Pykälän 3 momentin mukainen ravintohoukuttimen paikka olisi selkeästi ja sään kestävästi merkittävä ja merkinnästä olisi käytävä ilmi ravintohoukuttimen ylläpitäjä yhteystietoineen ja

paikka, jossa turvallisuusselvitys on nähtävissä. Ravintohoukuttimesta olisi lisäksi tehtävä ilmoitus paikkatietoineen Suomen riistakeskukselle.

Ravintoon liittyvän houkuttimen käyttämisessä olisi lisäksi noudatettava, mitä käsittelemättömien sivutuotteiden käytöstä luonnonvaraisten eläinten ruokintaan sekä jätteiden hävittämisestä säädetään. Haaskaruokintapaikan ilmoitusvelvollisuudesta ja rekisteristä säädetään laissa eläintunnistusjärjestelmästä (238/2010).

Suomen riistakeskus voisi poiketa 1 ja 2 momentin kielloista soveltaen 41 §:n mukaista menettelyä.

### 35 §. Metsästysaseen ja metsästysjousen kuljettaminen.

Pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin siten, että metsästysaseen kuljettamista koskeva sääntely koskisi myös metsästysjousen kuljettamista. Metsästysaseen lisäksi myös metsästysjousen kuljettaminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa olisi kielletty. Metsästysaseella tarkoitettaisiin tämän lain nojalla tai sen nojalla annetun asetuksen mukaisesti metsästyksessä käytettäväksi sallittua asetta, mukaan lukien tarkoitukseen sopivat ampuma-aseet haavoittunutta, jalkanarussa, luolassa, loukussa, louhikossa, rakennuksessa, rakennuksen tai puupinon alla taikka muutoin avuttomassa tilassa olevaa eläintä lopetettaessa. Vastaavasti metsästysjousella tarkoitettaisiin tämän lain nojalla tai sen nojalla annetun asetuksen mukaisesti metsästyksessä käytettäväksi sallittua jouta.

Voimassa olevan 3 momentin mukaan poliisipiirin päällikkö voi yksittäisessä tapauksessa antaa luvan kuljettaa lataamatonta metsästysasetta suojuksessa edellä mainituissa kulkuneuvoissa niiden liikkeessä yleisen tai yksityisen tien ulkopuolella tietyinä aikana ennakolta ilmoitettua reittiä käyttäen ehdolla, että kuljetuksen aikana asetta ei käytetä metsästykseseen.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa erillistä poliisin myöntämää lupaa ei tarvitsisi hakea, vaan lakiin kirjattaisiin yksityiskohtaisesti tapaukset, joissa ampuma-aseen kuljettaminen olisi sallittu. Momentissa säädettäisiin, että metsästysasetta tai metsästysjousta voitaisiin kuitenkin kuljettaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla jääpeitteisellä vesialueella, maastoliikennelain 13 §:n mukaisella moottorikelkkareitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla, siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoitusrakennukselle tai kiinteistölle, saalista noudettaessa, maastossa poliisin pyynnöstä suoritettaessa virka- tai muuta virka-aputehtävää, kuten SRVA-tehtävää sekä maastossa virantoimituksessa olevan henkilön virkatehtävien hoitamiseksi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaisesti poliisilaitoksen myöntämällä luvalla saisi kuljettaa metsästysasetta tai metsästysjousta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa, mikäli kuljetukseen voidaan katsoa olevan hyväksyttävä muu kuin 3 momentissa tarkoitettu peruste. Koska 3 momenttiin tehtyä ehdotusta voidaan pitää suhteellisen kattavana, on tässä 4 momentissa poliisille tulevaa tehtävää pidettävä hallinnollisena tehtävänä vähäisenä, mutta mahdollisissa yksittäistapauksissa kuitenkin tarpeellisena.

### 38 §. Metsästyksen rajoittaminen.

Pykälän 1 momenttia olisi tarkoitus muuttaa siten, että riistaeläinlajin kannan pysyvän tai tilapäisen heikkenemisen sen esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta lisäksi, voitaisiin kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voitaisiin kieltää kokonaan myös silloin, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttäisi. Metsästyksen rajoittaminen voisi koskea myös saaliin merkitsemistä tunnistemerkillä. Metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen tarkoittaisi ensinnäkin sitä, että metsästystä rajoitettaisiin tarvittaessa sen varmistamiseksi, että voimassa olevan lain 20 §:n mukaisesti metsästystä harjoitetaan kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Lisäksi riistaeläinkantojen hoitosuunnitel-

missa voitaisiin linjata kyseisen lajin kannan hoidon ja kestävän käytön edellyttämiä metsästyksen rajoituksia. Kattavat riistalaskentatiedot ja metsästyksen rajoittaminen niiden perusteella kannan heikentyessä, mahdollistaisivat toisaalta eräiden pidemmällä aikavälillä tarkasteluna vakaiden tai kasvaneiden, vuodesta toiseen merkittävästi vaihtelevien riistakantojen metsästyksajan avaamisen laajemmaltikin. Momentista poistettaisiin vaatimus siitä, että kiello voisi tulla voimaan aikaisintaan kahden viikon kuluttua asetuksen antamisesta, jotta metsästyksen rajoituksia voitaisiin asettaa nykyistä nopeammin riistalaskentojen ajantasaisen tiedon perusteella.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että siihen siirrettäisiin voimassa olevasta 1 momentista kiellon voimassaoloa koskevat säännökset, joka vastaisivat voimassa olevan lain 38 §:n 1 momentissa säädettyä.

Uudessa 3 momentissa täsmennettäisiin millaisia kieltoja tai rajoituksia ministeriön asetus voisi koskea. Momentissa säädettäisiin, että rajoitus tai kiello voisi olla alueellinen, ajallinen, saaliseläimen sukupuolta koskeva, metsästäjäkohtainen saaliskiintiö tai koskea tiettyä pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää. Pyyntimenetelmillä tarkoitettaisiin riistaeläimen etsimiseksi, esille houkuttelemiseksi tai ajamiseksi metsästäjän tekemiä toimenpiteitä samoin kuin siinä tarkoituksessa tyypillisesti käytettäviä laitteita, houkutusmateriaalia tai koiria, kuten esimerkiksi hanhien houkuttelemiseen käytettäviä kaaveita tai ravintohoukutinta.

Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä säädettäisiin tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön olisi kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueetta rajoitus tai kiello koskee, mutta ei erikseen Suomen riistakeskusta ennen asetuksen antamista, koska käytännössä esitykset on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen asiantuntijoiden kanssa, mitä valmistelukäytäntöä on tarpeen jatkaa ja edelleen kehittää.

#### 38 a §. Saalisilmoitus.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 38 a §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan, että 10 §:ssä ja 29 §:ssä säädetyn lisäksi, riistalajin metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, jos sanotun riistaeläinlajin metsästyksen kestävyuden varmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Lisäksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin ilmoitettavasta riistaeläinlajista, ilmoituksen muodosta, sisällöstä ja määräajasta.

Saalisilmoitusvelvollisuuden säätäminen on tarpeen, jotta tarkennettaisiin nykyistä metsästyksen kestävyuden erityisesti taantuvien ja harvalukuisten lajien osalta. Tämä voi olla tulevaisuudessa tarpeen esimerkiksi hillerin sekä eräiden taantuvien vesilintulajien osalta. Ilmoitusvelvollisuuden säätäminen voisi perustua esimerkiksi lajille vahvistetussa hoitosuunnitelmassa todettuun tarpeeseen tarkentaa saalistietoa metsästyksen kestävyuden varmistamiseksi. Toisaalta myös muiltakin lajeilta kuin taantuvilta lajeilta voi olla tarpeen edellyttää saaliista ilmoitusta, mikäli metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön vuonna 2014 asettama villisikatyöryhmä (HARE MMM047:00/2014) on raportissaan esittänyt, että villisikasaaliin osalta säädettäisiin ilmoitusvelvollisuus, koska villisikakannan rajoittamiseksi tarvitaan tarkka tieto saadusta saaliista.

#### 41 §. Poikkeusluvut.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uudeksi poikkeusluvalla sallituksi toiminnaksi häiritseminen. Nykyisen säännöksen mukaan Suomen riistakeskus on voinut myöntää poikkeusluvan vain riistaeläimen tappamiseksi tai pyydystämiseksi. Eräissä tapauksissa lupa häiritä tai karkottaa olisi riittävää. Nyt vain poliisilla on ollut oikeus karkottaa riistaeläin.

Lisäksi pykälän 3 momenttiin lisättäisiin Suomen riistakeskukselle mahdollisuus poiketa ki-  
vutonta ansastusta koskevasta sääntelystä sekä ravintohoukuttimen käyttöä koskevasta kiellos-  
ta.

41 b §. Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalle.

Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, joka mahdollistaisi hallinnollisesti nykyistä menettelyä  
keveämmän poikkeusmenettelyn. Nämä riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeus-  
luvat työllistävät sekä Suomen riistakeskusta että luvanhakijoita. Momentissa säädettäisiin eri-  
tyisestä ilmoitusmenettelystä, joka voisi koskea tiettyjä vahingonkärsijöitä. Tavoitteena on  
säättää erityisestä ilmoitusmenettelystä, joka voisi koskea tiettyjä vahingonkärsijöitä. Mikäli  
poikkeus täyttää kaikki 9 artiklan 2 kohdassa mainitut muotovaatimukset ja laajalle henkilö-  
ryhmälle myönnettävälle poikkeukselle on pakottavia syitä, on tällainen poikkeuksellinen jär-  
jestely mahdollista toteuttaa vaarantamatta lintudirektiivin pääperiaatetta suojella lintuja.

Momentin mukaan 1 momentin 1-3 kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa poikkeus voisi 5 §:n 2  
momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lintujen osalta tapahtua ilmoitusmenettelyllä. Asetuksella  
säädetäisiin tällöin menettelystä sekä tahoista, joita ilmoitusmenettely voi koskea.

Käytännössä kyse olisi sellaisista vahingonkärsijöistä, joiden yrittäjämäisen toiminnan luon-  
ne on sellainen, että poikkeaminen on säännöllistä ja lupahakemukset vuosittaisia. Tällaisia  
tahoja olisivat esimerkiksi turkistarhat, kalanviljelylaitokset, jätehuoltoyritykset, kauppa- ja  
elintarvikehuoneistojen ja -laitosten omistajat, lentokenttätoimijat, marjojen-, vihannestenvil-  
jelijät sekä tuotantoeläinsuojien ja vilja- ja rehuvarastojen omistajat.

74 §. Metsästysrikkomus.

Pykälän 2 momentin 2, 5, 6, 7, 9 ja 14 kohtien rangaistussäännöksiin tehtäisiin lakiehdotuk-  
sesta aiheutuvat tarpeelliset muutokset.

75 §. Metsästyslain säännösten rikkominen

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uudet 8 ja 9 kohdat. Rangaistavaa olisi laiminlyödä 34 a  
§:n 3 momentissa tarkoitettuja pyyntivälineen valmistajan ja jälleenmyyjän velvollisuuksia.  
Lisäksi rangaistavaa olisi rikkoa 34 b §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa sekä 3 momentissa  
säädettyä ravintoon liittyvää kieltoa ja 4 momentissa säädettyä merkintä- ja ilmoitusvelvollis-  
suutta.

83 c §. Ilmoitusvelvollisuus kuolleesta riistaeläimestä.

Pykälän 1 momentin lajilistaan lisättäisiin metsäpeura, joka on luontodirektiivin liitteen V  
laji. Lisäksi riistanhoitoyhdistykselle tehtävä ilmoitus muutettaisiin tehtäväksi Suomen riista-  
keskukselle, joka on muutoinkin velvollinen koostamaan niin sanotut direktiivilajien mukaiset  
raportoinnit maa- ja metsätalousministeriölle. Muutoksella vähennettäisiin riistanhoitoyhdis-  
tyksille kohdentuvaa hallintotaakkaa. Muutoin pykälä vastaisi nykyistä sääntelyä.

83 d §. Poliisilain 2 luvun 16 §:n nojalla lopetettu riistaeläin.

Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, jonka mukaisesti pykälän otsikko ja 1  
momentin viittaus poliisilakiin muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa poliisilakia  
(872/2011) ja sen 2 luvun 16 §:ää.

## 2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetut muutokset metsästyslakiin edellyttäisivät myös metsästysasetuksen ja ampumako-  
keesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamista.

Esitykseen sisältyy useita valtuussäännöksiä. Niistä pääosa koskee valtioneuvoston asetuksella  
annettavia tarkempia säännöksiä. Lisäksi eräistä teknisluonteisista seikoista säädettäisiin maa-  
ja metsätalousministeriön asetuksella.

Lakiehdotuksen 21 §:ssä säädettäisiin ampumakokeesta. Lakiehdotuksen 21 b §:n mukaan val-  
tioneuvoston asetuksella säädettäisiin riistaeläimistä, joiden metsästyksessä ampujana toimi-  
van metsästäjän olisi suoritettava ampumakoe.

Lakiehdotuksen 29 §:ssä säädettäisiin hirvieläinten metsästystä koskevasta asetuksenantoval-  
tuuksista. Säännöksessä olisi viisi eri valtuutta. Valtuutukset koskisivat hirvieläimen pyyntilu-  
van hakemista, hirvieläimen pyyntilupaan liitettäviä määräyksiä, hirvieläimen metsästyksen  
käytettäviä koiria ja varusteita, saalisilmoitusta sekä velvollisuutta ilmoittaa pyyntiluvalla ta-  
pahtuvan hirvieläimen metsästyksen saalisilmoitus muun ohella sähköistä palvelua käyttäen ja  
määräaikoja, jotka koskevat hirvieläimen pyyntilupaa ja saalisilmoituksen tekemistä.

Lakiehdotuksen 30 §:ssä säädettäisiin metsästyksenjohtajasta. Valtioneuvoston asetuksella  
säädettäisiin pykälän 2 momentin mukaan metsästyksenjohtajan tehtävistä.

Lakiehdotuksen 34 a §:ssä säädettäisiin kivutonta ansastusta koskevan sopimuksen täytän-  
töönpanosta. Pykälän 2 momentin mukaan Suomen riistakeskus ylläpitäisi luetteloa sallituista  
pyyntivälineistä. Pykälän 5 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin Suo-  
men riistakeskuksen ylläpitämästä luettelosta ja luetteloon lisäämisen edellytyksistä.

Lakiehdotuksen 38 a §:n säädettäisiin yleisestä saalisilmoitusvelvollisuudesta. Minitun pykä-  
län 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin riistaeläinlajeista, ilmoituk-  
sen muodosta, sisällöstä ja määräajasta.

Lakiehdotuksen 41 b §:n 3 momentissa säädettäisiin 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen lintujen  
pyydystämisen tai tappamisen osalta toteutettavasta ilmoitusmenettelystä. Valtioneuvoston  
asetuksella säädettäisiin ilmoitusmenettelystä ja saadun saaliin ilmoittamisesta.

Ampumakokeen teknisluonteisista asioista säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön ase-  
tuksella. Näitä seikkoja olisivat ampumakokeen sisältö ja suorittamistapa sekä ampumakokeen  
hyväksymisen edellytykset, ampumakokeen suorittamispaikkaa koskevista vaatimukset, am-  
pumakokeessa käytettäviä aseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevat vaatimukset se-  
kä ampumakokeen tekninen suorittaminen ja todistus vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Lakiehdotuksen 38 §:ssä säädettäisiin metsästyksen rajoittamisesta. Pykälän 1 momentin mu-  
kaan rajoituksesta tai kiellosta säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksel-  
la. Pykälän 3 momentin mukaan rajoitus tai kieltö voisi olla alueellinen, ajallinen, saaliseläi-  
men sukupuolta koskeva, metsästäjäkohtainen saaliskiintiö tai tiettyä pyyntivälinettä tai pyyn-  
timenetelmää koskeva.

## 3 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2017.

Lakiehdotuksen 34 a:n 3 momentti sisältää pyyntivälineen valmistajalle huolehtimisvelvollisuuden siitä, että pyyntiväline täyttää AIHTS sopimuksessa tarkoitettut standardit. Viimeksi mainitusta seuraa se, että pyyntivälineenä käytetyt heti tappavat raudat, elävänä pyytävät loukut ja jalkanarut tulee olla tyyppihyväksytyjä. Pyyntivälineen valmistajan tulee merkata pyyntivälineeseen säänkestävästi tyyppihyväksyntämerkintä. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista, että laki sisältää siirtymäsäännöksen, jotta pyyntivälineiden valmistajat voivat varautua siihen, että ennen lain voimaantuloa valmistetut pyyntivälineet tulee olla lain mukaisia vuoteen 2019 mennessä.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

#### **4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys**

##### Yhdenvertaisuus

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa kansalaisia tai kansalaisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan edellytä kaikkien samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia (PeVL 64/2010 vp).

Perustuslain 6 §:n 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Alkuperällä tarkoitetaan säännöksessä sekä kansallista ja etnistä että yhteiskunnallista alkuperää. (HE 309/1993 vp, s. 44).

Lakiehdotuksen 21 a §:llä on liityntä edellä mainittuun syrjintäkieltoon. Säännöksellä pyritään siihen, että ulkomaalainen metsästäjä tulee yhdenvertaiseen asemaan suomalainen metsästäjän kanssa. Edellytyksenä tälle on, että ulkomaalainen metsästäjä esittää riistanhoitoyhdistykselle selvityksen siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä. Riistanhoitoyhdistys antaa tällöin todistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen toisessa maassa suoritetun ampumakokeen tai vastaavan asiakirjan vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Lakiehdotuksen 29 §:n 4 kohdan mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa pyyntiluvalla tapahtuvan hirvieläimen metsästyksen saalisilmoitus muun ohella sähköistä palvelua käyttäen. Kun otetaan huomioon se, että Suomessa voi olla metsästäjiä, joilla ei ole mahdollisuuksia käyttää sähköisiä palveluja, pykälän sanamuoto mahdollistaa sen, että sähköisen saalisilmoituksen tekeminen ei olisi ainoa tapa tehdä saalisilmoitus.

Lakiehdotuksen 21 a § ja 29 §:n 4 kohta toteuttaa perustuslaissa säänneltyjä perusoikeuksia ja nimenomaisesti perustuslain 6 §:ssä säädettyä yhdenvertaisuutta.

##### Henkilötietojen suoja

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Henkilötietolain (523/1999) 2 §:n 1 momentin mukaan henkilötietoja käsiteltäessä on noudatettava, mitä henkilötietolaissa säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä. Henkilötietolain 3 §:n 2 kohdan mukaan henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan muun muassa henkilötietojen luovuttamista.

Lakiehdotuksen 21 §:n 2 momentin mukaan ampumakokeen hyväksytyt suoritukset voidaan tallentaa Suomen riistakeskuksen tietojärjestelmään. Ampumakokeen suorittaneiden henkilöiden tallentaminen tietojärjestelmään helpottaisi metsästyksen valvontaa. Lakiehdotuksen 38 a §:n mukaan riistalajin metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, jos riistaeläinlajin metsästyksen kestävyys varmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen

järjestäminen sitä edellyttää. Saalisilmoitus sisältäisi myös saalisilmoituksen tekijän tiedot. Näiden ehdotettujen säännösten osalta noudatetaan henkilötietojen käsittelyssä henkilötietola-  
kia.

#### Vastuu ympäristöstä

Perustuslain 20 §:n 1 momentin mukaan vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Vastuu kohdistuisi julkiseen valtaan, yksityisiin luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin. Momenttiin liittyy luonnon itseisarvon ja tulevien sukupolvien oikeuksien ulottuvuus (HE 309/1993 vp s. 66).

Säännöksessä tarkoitettu vastuu kohdistuu elolliseen luontoon ja elottomaan luonnonympäristöön samoin kuin ihmisen toiminnan tuloksena syntyneeseen kulttuuriympäristöön. Elolliseen luontoon kuuluvat muun muassa eläimet. Perustuslakivaliokunnan käytännössä eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi on kysymys ennemminkin eettisesti kestävästä periaatteesta kuin suoranaisesti perusoikeuksien turvaamisesta (PeVL 2/2013 vp, PeVL 18/2013 vp).

Ympäristövastuusäännös on luonteeltaan lähinnä julistuksenomainen säännös. Se ei voi sellaisenaan toimia rikosoikeudellisen vastuun perusteena (HE 309/1993 vp, s. 66). Ehdotuksen 34 a §:ssä 1 momentissa säädetään kielletyksi pyyntiväline, joka ei täytä kivutonta ansastusta koskevan sopimuksen standardeja. Rikosoikeudellinen vastuu perustuu esityksen 74 ja 75 §:ään. Metsästyslain 74 §:n 2 momentin ehdotetaan, että metsästyserikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta metsästää vastoin 34 a §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa. Vastaavasti ehdotetun 75 §:n 8 kohdan mukaan joka tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyö 34 a §:n 3 momentissa tarkoitettua pyyntivälineen valmistajan ja jälleenmyyjän velvollisuudet. Näillä rikosoikeudellisella säännöksillä pyritään turvaamaan eläinten hyvinvointia.

#### Oikeusturva

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistui-  
men tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmu-  
kaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että kyseinen perustuslain 21 §:n 1 momentin ilmaus "oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös" liittyy Suomen oikeuden mukaan oikeuk-  
siksi ja velvollisuuksiksi tarkoitettuihin seikkoihin. Mikä tahansa yksilön kannalta myönteinen viranomaistoimi ei kuitenkaan ole yksilön oikeutta koskeva päätös perustuslain mielessä. Pe-  
rustuslain kannalta on edellytyksenä, että lainsäädännössä on riittävän täsmällinen perusta oi-  
keutena pidettävän suhteen syntymiselle yksilön ja julkisen vallan välille (PeVL 12/1997 vp,  
PeVL 16/2000 vp)

Lakiehdotuksen 21 §:n 2 momentin mukaan riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta todistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Todistus vastaa hallintolaissa (423/2003) tarkoitettua päätöstä. Todistukseen liittyvä oikeusturva toteu-  
tuu, koska todistukseen päätöksenä voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimusmenettelystä sääde-  
tään riistahallintolain 30 §:ssä. Lainkohdan mukaan riistanhoitoyhdistyksen metsästäjäjutkin-  
non tai ampumakokeen hyväksymistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Suomen riis-  
takeskukselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Riistahallintolain 31 §:n mukaan oikaisuva-  
atimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen  
siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa  
hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.



## Asetuksenantovalta

Lakiehdotukseen sisältyy useita säännöksiä valtioneuvoston asetuksenantovallasta ja ministeriön asetuksenantovallasta. Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Jos asetuksen antajasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaisesti lainsäädäntövallan delegoinnin sallittavuuden arvioinnissa kiinnitetään yleisesti huomiota valtuuttavan säännöksen täsmällisyyteen ja tarkkarajaisuuteen (HE 1/1998 vp, s. 131/II-132/I ja PeVL 11/1999 vp). Lainsäädäntövallan delegointia rajoittaa perustuslain 80 §:n 1 momentin säännös, jonka mukaan lailla on säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan jos asetuksen antajasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto. Perustuslain säätämisen myötä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteiden säätämiseen on kiinnitetty entistä tarkempaa huomiota. Asetuksen antaja voidaan lailla valtuuttaa antamaan tarkempia säännöksiä yksilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvistä vähäisistä yksityiskohdista. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu erityisesti vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 19/2002 vp ja PeVL 40/2002 vp). Perustuslakivaliokunta on myös korostanut lausuntokäytännössään, että valtioneuvoston asetuksella ei voida antaa yleisiä oikeussääntöjä esimerkiksi yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteista eikä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan (PeVL 16/2002 vp).

Kun arvioidaan sitä, tuleeko asetuksenantovaltuus laissa osoittaa valtioneuvostolle vai ministeriölle, perustuslakiuudistuksen yhteydessä on todettu lähtökohtana, että valtioneuvoston yleisistunto antaa asetukset laajakantoisista ja periaatteellisesti tärkeistä asioista sekä niistä muista asioista, joiden merkitys sitä vaatii. Tämä periaate ilmenee valtioneuvoston päätöksentekoa koskevasta perustuslain 67 §:stä.

Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä on myös tuotu esiin perustuslain 80 §:n 1 momentin eräänä lähtökohtana se, että ministeriölle voidaan osoittaa asetuksenantovaltaa lähinnä teknisluonteisissa sekä yhteiskunnalliselta ja poliittiselta merkitykseltään vähäisehköissä asioissa (PeVL 33/2004 vp). Lakiehdotuksessa esitetään asetuksenantovaltuuksia sekä valtioneuvostolle että ministeriölle.

Valtioneuvostolle olisi määritelty asetuksenantovaltuus lakiehdotuksen 21 b §:ssä, 29 §:ssä, 30 §:ssä, 34 a §:ssä, 38 a §:ssä ja 41 b §:n 3 momentissa. Lakiehdotuksen 21 b §:n 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään riistaeläimistä, joiden metsästyksessä ampujana toimivan metsästäjän on suoritettava ampumakoe. Valtioneuvoston asetuksella säätäminen on tarpeen, koska esimerkiksi hirvieläinten ja villisian metsästyksessä on tärkeätä, että metsästäjän ampumakyky on riittävä. Eläimen haavoittaminen epätarkalla laukauksella merkitsee eläimelle kärsimystä ja villisian metsästyksessä myös vaaraa metsästäjälle.

Lakiehdotuksen 29 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään hirvieläimen pyyntiluvan hakemisesta, hirvieläimen pyyntilupaan liitettävistä määräyksistä, hirvieläimen metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, saalisilmoituksesta ja velvollisuudesta ilmoittaa pyyntiluvalla tapahtuvan hirvieläinten metsästyksen saalisilmoitus muun ohella sähköistä palvelua käyttäen sekä määräajoista, jotka koskevat hirvieläimen pyyntilupaa ja saalisilmoituksen tekemistä.

Hirvieläinten pyyntilupia myönnettäessä kiinnitetään huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen ja metsästyksen tarkoituksenmukaiseen toteutumiseen. Tarkoituksenmukaisella järjestämisellä pyritään siihen, että metsästys tapahtuu tehokkaasti ja turvallisesti. Pyyntiluvilla toteutetaan myös hirvikannan sääntelyä. Saalisilmoituksella on edellä mainittua kannansäätelyä ajatellen merkittävä. Samalla, kun kantaa säännellään, huomioidaan

myös se, että hirvieläinten aiheuttamat liikenne-, maatalous- ja metsävahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Näiden seikkojen johdosta on syytä säätää edellä mainituista seikoista valtioneuvoston asetuksella.

Lakiehdotuksen 30 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään metsästyksen johtajan tehtävistä. Metsästyksen johtajan tehtävä on yhteiskunnallisesti merkityksellinen, koska hän vastaa metsästyksen tarkoituksenmukaisesta kulusta. Metsästyksen osallistuva henkilö on siten velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä.

Lakiehdotuksen 34 a §:n 5 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin kivutonta ansastusta koskevan sopimuksen täytäntöön panon liittyen Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä luettelosta ja luetteloon lisäämiseen edellytyksistä. Suomen riistakeskuksen luettelo sallituista pyyntivälineistä on eläinten hyvinvoinnin kannalta merkityksellinen, joten valtioneuvoston asetuksella on säädettävä luettelosta ja luettelon lisäämisen edellytyksistä.

Lakiehdotuksen 38 a §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin riistaeläinlajeista, joita tulee tehdä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Lainkohdassa säädetyttä on perusteltua säätää valtioneuvoston asetuksella, koska kyse on riistaeläinlajien metsästyksen kestävyuden varmistamisesta tai metsästyksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään lisäksi ilmoituksen muodosta, sisällöstä ja määräajasta. Näillä seikoilla on yhteys 1 momentissa säädettyyn, joten asetuksen tulee olla valtioneuvostotasoinen säädös.

Lakiehdotuksen 41 b §:n 3 momentin mukaan jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilymistä 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rauhoittamattomien lintujen pyydystäminen ja tappaminen voi tapahtua ilmoitusmenettelyllä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään ilmoitusmenettelystä ja saadun saalin ilmoittamisesta. Tämä voidaan katsoa yhteiskunnallisesti merkittäväksi, koska säännöksen tarkoituksena on kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaaminen, lentoturvallisuuden takaaminen ja viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estäminen.

Maa- ja metsätalousministeriölle määritelty asetuksenantovaltuus sisältyisi lakiehdotuksen 21 b §:ään ja 38 §:ään. Ensimmäisessä lainkohdassa on kyse ampumakokeen sisältöön ja suorittamiseen, sekä sen hyväksymiseen liittyvistä perusteista, suorituspaikkaa, ampumaseita, patruunoita, jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista sekä ampumakoetodistukseen liittyvistä asioista. Nämä ovat luonteeltaan lähempänä teknisyyttä kuin laajakantoisia ja periaatteellisesti tärkeitä asioita, joten säädöstaso on ministeriön asetus.

Toisessa lainkohdassa on kyse metsästyksen rajoittamisesta alueellisesti, ajallisesti, saaliseläimen sukupuolen mukaan, metsästäjäkohtaisen saaliskiintiön, pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän perusteella tai merkitsemällä saalis tunnistemerkillä. Näitä kaikki asioita voidaan katsoa asetuksenantovaltuuden näkökulmasta siten, että asiat ovat teknisluonteisia asiakokonaisuuksia, joiden voidaan katsoa olevan luonteeltaan sellaisia, että niiden merkitys ei vaadi käsittelyä valtioneuvostossa.

Ehdotettu laki ei sisällä perustuslain kannalta ongelmallisia perusoikeusrajoituksia. Laki sisältäisi asetuksenantovaltuuksia, jotka ovat muotoiltu tarkkarajaisiksi ja täsmällisiksi. Näistä lähtökohdista käsin on perusteltua katsoa, että esitykseen sisältyvät lakiehdotukset voidaan käsitellä perustuslain 72 §:ssä tarkoitettussa tavallisessa säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

## metsästyslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* metsästyslain (615/1993) 21 ja 22 §, 26 §:n 2 momentti, 27 - 30 §, 35, 38, 41 §:n 1 - 3 momentti, 41 a §:n 1 ja 2 momentti, 74 §:n 2 momentti, 75 §, 83 c §:n 1 momentti ja 83 d §, sellaisena kuin niistä ovat 21 § laissa 314/2005, 26 §:n 2 momentti, 29 ja 30 § laissa 159/2010, 35 § osaksi laissa 1268/1993 sekä 38 § osaksi laissa 159/2011, 74 §:n 2 momentti laissa 1422/2011, 83 c §:n 1 momentti laissa 159/2011 ja 83 d § laissa 206/2013,

*lisätään* lakiin 21 a §, 21 b §, 30 a §, 34 a §, 34 b §, 38 a §, 41 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 159/2011, uusi 3 momentti ja 75 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 516/2002, uusi 8 ja 9 kohta, seuraavasti:

## 21 §

*Ampumakoe*

Rihlatulla luotiaseella tai metsästysjousella metsästävän henkilön on suoritettava ampumakoe, jos se on metsästettävän riistaeläimen vuoksi tarpeen.

Riistanhoitoyhdistys järjestää ampumakokeen ja antaa sen hyväksytystä suorittamisesta ampumakoetodistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen siitä. Ampumakoetodistus vastaa hallintolaissa (423/2003) tarkoitettua päättöä. Ampumakokeen hyväksytyt suoritus voidaan tallentaa Suomen riistakeskuksen tietojärjestelmään.

Ampumakoetodistus on voimassa kolme vuotta kokeen suorittamisesta.

## 21 a §

*Ampumakokeen vastavuoroinen tunnustaminen*

Edellä 21 §:ssä säädetyn ampumakokeen suorittamiseksi katsotaan myös se, että metsästäjällä on voimassa oleva vastaava ampumakoetodistus muussa maassa suoritettua vastaavia riistaeläimiä koskevasta ampumakokeesta tai että ulkomaalainen metsästäjä antaa riistanhoitoyhdistykselle selvityksen

siitä, että hänellä on kotimaassaan oikeus metsästää vastaavan kokoisia riistaeläimiä. Riistanhoitoyhdistys antaa todistuksen sekä pyynnöstä jäljennöksen toisessa maassa suoritettua ampumakokeen tai vastaavan asiakirjan vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Ahvenanmaalla suoritettu ampumakoe vastaa 21 §:ssä tarkoitettua ampumakoetta.

## 21 b §

*Ampumakoetta koskeva asetuksenantovaltuus*

Valtioneuvoston asetuksella säädetään riistaeläimistä, joiden metsästyksessä ampujana toimivan metsästäjän on suoritettava ampumakoe.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään:

1) ampumakokeen sisällöstä ja suorittamistavasta sekä ampumakokeen hyväksymisen edellytyksistä;

2) ampumakokeen suorittamispaikkaa koskevista vaatimuksista;

3) ampumakokeessa käytettäviä ampumaseita ja patruunoita sekä jousia ja nuolia koskevista vaatimuksista; sekä

4) ampumakokeen teknisestä suorittamisesta ja vastavuoroisesta tunnustamisesta annettavasta todistuksesta.

## 22 §

*Metsästyskortin ja ampumakoetodistuksen esittäminen*

Metsästyskortti tai sen jäljennös sekä henkilöllisyyden varmentava asiakirja on pidettävä metsästäessä mukana ja pyydetessä esitettävä 88 §:ssä tarkoitetulle metsästäystä valvovalle henkilölle. Jos joku metsästää ilman, että hänellä on mukanaan lunastamansa metsästyskortti tai sen jäljennös sekä henkilöllisyyden varmentava asiakirja, hän voi kuitenkin esittää mainitut asiakirjat neljän-toista vuorokauden kuluessa valvontaa suorittaneelle henkilölle tai hänen määräämälleen valvontaa suorittavalle henkilölle tai poliisille.

Mitä 1 momentissa on sanottu, koskee sekä 21 §:ssä tarkoitettua ampumakoetodistusta tai sen jäljennöstä metsästäjän toimiessa ampujana 21 b §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla säädettyjä riistaeläimiä metsästäessä että 21 a §:ssä tarkoitettua todistusta vastavuoroisesta tunnustamisesta.

Jos metsästyskortti tai ampumakoetodistus on kadonnut, poliisi voi myöntää lykkäystä näyttämistä koskevaan aikaan.

## 26 §

*Hirvieläimen pyyntilupa*

Edellä 1 momentissa tarkoitettun pyyntiluvan myöntää Suomen riistakeskus. Myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenne-, maatalous- ja metsävahinkojen huomioon ottamiseksi Suomen riistakeskuksen tulee vuosittain kuulla alueellisia sidosryhmiä. Edellä 8 §:ssä tarkoitetulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästyshäiriöiden tasapuoliseen jakaantumiseen ja metsästyksen tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen.

## 27 §

*Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen ja käyttämisen edellytykset*

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästykseseen sopiva yhtenäinen alue, jonka maapinta-ala on oltava hirvenmetsästyksessä vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten metsästyksessä vähintään 500 hehtaaria.

Hirvieläimen pyyntilupa myönnetään sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on 1 momentissa tarkoitettulla alueella oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Muulla kuin 8 §:ssä tarkoitettulla alueella pyyntilupa voidaan samalle 1 momentissa tarkoitettulle alueelle myöntää vain yhden hakemuksen perusteella.

Suomen riistakeskuksen on rajattava lupa-alueesta pois sellaiset alueet, jotka eivät täytä edellä 1 momentissa säädettyjä pinta-ala ja yhtenäisyyden vaatimuksia. Pyyntilupa voidaan käyttää vain pyyntiluvassa rajatulla alueella.

Suomen riistakeskus voi poiketa 1 momentissa säädetystä pyyntilupaan liittyvistä alueen pinta-alaa tai yhtenäisyyttä koskevista vaatimuksista, jos alue on saari tai alueeseen liittyy muu vastaava erityinen syy.

## 28 §

*Uusi hirvieläimen pyyntilupa*

Jos saaliiksi saatu hirvieläin on siten vahingoittunut tai sairas, että se on enemmän kuin puoliksi ihmisravinnoksi kelpaamaton eikä tämä ole johtunut pyyntiluvan saajasta, Suomen riistakeskus myöntää luvan saajalle maksutta uuden pyyntiluvan.

## 29 §

*Hirvieläimen metsästystä koskeva asetuk-senantovaltuus*

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin:

- 1) hirvieläimen pyyntiluvan hakemisesta;

2) hirvieläimen pyyntilupaan liitettävistä määräyksistä;

3) hirvieläimen metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista;

4) saalisilmoituksesta ja velvollisuudesta ilmoittaa pyyntiluvalla tapahtuvan hirvieläinten metsästyksen saalisilmoitus muun ohella sähköistä palvelua käyttäen; sekä

5) määräajoista, jotka koskevat hirvieläimen pyyntilupaa ja saalisilmoituksen tekemistä.

### 30 §

#### *Metsästyksen johtaja*

Hirvieläimen pyyntiluvan sekä ahman, suden, karhun ja ilveksen poikkeusluvan saajan on nimettävä metsästyksen johtaja. Metsästyksen osallistuva henkilö on velvollinen noudattamaan metsästyksen johtajan antamia määräyksiä. Metsästyksen johtaja saa kieltää metsästyksen osallistumisen henkilöltä, joka ei noudata annettuja määräyksiä. Pyyntiluvan ja poikkeusluvan saajan on ilmoitettava metsästyksen johtaja ja varajohtajat asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle ennen metsästyksen aloittamista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään metsästyksen johtajan tehtävistä.

### 30 a §

Yhteislupa ja -luvan jakamisesta seuraavat velvollisuudet

Edellä 26 §:ssä sekä 10 §:ssä säädettyä pyyntilupaa tai 41 §:ssä säädettyä poikkeuslupaa voidaan hakea luvan hakijalle annetun valtuutuksen nojalla yhdessä useamman osakkaan kesken (yhteislupa). Jos lupa myönnetään useamman kuin yhden eläimen metsästämiseen, voidaan yhteisluvan osakkaiden kesken sopia luvan jakamisesta osakkaiden kesken. Tällöin jokaista yhteisluvan osakkaana olevaa velvoittaa jaetun lupamäärän osalta se, mitä luvansaajan velvollisuuksista metsästyslaissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään.

### 34 a §

#### *Kivutonta ansastusta koskevan sopimuksen täytäntöönpano*

Sen lisäksi mitä 33 §:n 1 momentin 11 kohdassa säädetään, on piisamin, kanadanmajavan, euroopanmajavan, näädän, kärpän ja mäyrän metsästyksessä kielletty sellaisten heti tappavien rautojen, elävänä pyytävien loukkujen sekä jalkanarujen käyttö, jotka eivät täytä kivutonta ansastusta koskevan (AIHTS) -sopimuksen standardeja ja joita ei ole mainittu 2 momentissa mainitussa luettelossa.

Suomen riistakeskus ylläpitää luetteloa 1 momentissa tarkoitetuista sallituista pyyntivälineistä. Luettelossa olevat pyyntivälineet voivat olla toisessa EU-maassa, Venäjällä, Kanadassa ja Yhdysvalloissa tyyppihyväksytyjä pyyntivälineitä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun sallitun pyyntivälineen valmistajan ja jälleenmyyjän on huolehdittava siitä, pyyntiväline täyttää AIHTS -sopimuksessa tarkoitettut standardit. Sanottu pyyntiväline on merkittävä tyyppihyväksytyksi. Merkintä on tehtävä säänkestävästi.

Yksityishenkilö voi 2 momentissa säädetyn estämättä valmistaa ja käyttää valmistamaansa 1 momentissa tarkoitettua sallittua elävänä pyytävää pyyntivälinettä edellyttäen, että pyyntivälinemalli on tyyppihyväksyty.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä 2 momentissa tarkoitettua luettelosta ja luetteloon lisäämisen edellytyksistä.

### 34 b §

#### *Ravintohoukutin*

Karhun, suden, ahman ja ilveksen tarkoituksellinen houkuttelu ravintoa hyväksi käyttäen on aina kielletty. Ketun, mäyrän, hillerin, näädän, supikoiran ja minkin tarkoituksellinen houkuttelu ravintoa hyväksi käyttäen on kielletty 1.5. – 9.9. välisenä aikana.

Kielto ei koske pyyntivälineenä käytetyn loukun tai rautojen suojuksen sisällä käytettäviä syöttejä ketun, mäyrän, hillerin, näädän, supikoiran ja minkin metsästyksessä.

Edellä 1 momentin estämättä voi sellainen yritys, jonka kaupparekisterilain (129/1979) mukainen toiminnan laatu tai toimiala on luontokuvaus- ja katselutoiminta, pitää maastossa ravintohoukutinta karhun, suden, ahman ja ilveksen houkuttelemiseksi. Hunajan sekä ihmisten ja eläinten ravinnoksi jalostettujen tuotteiden käyttö on kuitenkin kielletty. Tällaisen yrityksen on noudatettava kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) säännöksiä.

Edellä 3 momentissa tarkoitettu ravintohoukuttimen sijaintipaikka on merkittävä selkeästi ja sään kestävästi. Merkinnästä on käytävä ilmi ravintohoukuttimen ylläpitäjä yhteystietoineen ja paikka, jossa kuluttajaturvallisuuslain mukainen turvallisuusasiakirja on nähtävissä. Ravintohoukuttimesta on lisäksi tehtävä ilmoitus paikkatietoineen Suomen riistakeskukselle.

Ravintoon liittyvän houkuttimen käyttämisessä on lisäksi noudatettava, mitä käsittelemättömien sivutuotteiden käytöstä luonnonvaraisten eläinten ruokintaan sekä jätteiden hävittämisestä säädetään. Haaskaruokinta- paikan ilmoitusvelvollisuudesta ja rekisteristä säädetään laissa eläintunnistusjärjestelmästä (238/2010).

Suomen riistakeskus voi poiketa 1 momentin kiellosta soveltaen 41 §:n mukaista menettelyä.

### 35 §

#### *Metsästysaseen ja metsästysjousen kuljettaminen*

Metsästysasetta tai metsästysjousta ei saa ilman luvallista tarkoitusta tai metsästysoikeuden haltijan suostumusta kuljettaa muutoin kuin lataamattomana suojuksessa sellaisella alueella, jolla henkilöllä ei ole metsästysoikeutta tai metsästyslupaa. Tämä ei kuitenkaan koske metsästysalueeseen rajoittuvaa yleistä tietä.

Metsästysaseen tai metsästysjousen on ilma- aluksessa, maalla kulkevassa moottorikäyttöisessä ajoneuvossa sekä aluksessa ja veneessä moottorin käydessä. oltava lataamaton ja sijoitettuna suojukseseen tai suojattuun tilaan. Tämä ei kuitenkaan koske aseiden kuljettamista merialueella 32 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

Metsästysaseen tai metsästysjousen kuljettaminen moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa on kielletty. Edellä sanotun estämättä voidaan metsästysasetta tai metsästysjousta kuitenkin kuljettaa moottorikäyttöisellä ajoneuvolla:

- 1) jääpeitteisellä vesialueella;
- 2) maastoliikennelain 13 §:n mukaisella moottorikelkkareitillä ja maastoon merkityllä kulku-uralla;
- 4) siirryttäessä maastossa vakiintunutta kulku-uraa pitkin tieyhteyttä vailla olevalle majoituspaikalle, majoitusrakennukselle tai kiinteistölle;
- 5) saalista noudettaessa;
- 6) maastossa poliisin pyynnöstä suoritettaessa virka- tai muuta virka-aputehtävää; sekä
- 7) maastossa virantoimituksessa olevan henkilön virkatehtävien hoitamiseksi.

Lisäksi poliisilaitoksen myöntämällä luvalla saa kuljettaa metsästysasetta tai metsästysjousta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla maastossa, mikäli kuljetukseen voidaan katsoa olevan hyväksyttävä muu peruste.

### 38 §

#### *Metsästyksen rajoittaminen*

Jos riistaeläinlajin kanta osoittaa pysyvää tai tilapäistä heikkenemistä sen esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös silloin, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttävät. Metsästyksen rajoittaminen voi koskea myös saaliin merkitsemistä tunnistemerkillä.

Rajoitus tai kieltö voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajin kanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kieltö tulee kumota ennen määräajan päättymistä.

Rajoitus tai kieltö voi olla:

- 1) alueellinen;
- 2) ajallinen;
- 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva;
- 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai
- 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva.

Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkestä säädetään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-aluetta rajoitus tai kiello koskee.

### 38 a §

#### *Saalisilmoitus*

Edellä 10 §:ssä ja 29 §:ssä säädetyn lisäksi, riistalajin metsästyksessä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle, jos riistaeläinlajin metsästyksen kestävyuden varmistaminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään riistaeläinlajista, ilmoituksen muodosta, sisällöstä ja määräajasta.

### 41 §

#### *Poikkeusluvut*

Suomen riistakeskus voi myös muulloin kuin 37 §:n nojalla säädettyinä rauhoitusaikana myöntää 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa ja 41 c §:ssä säädettyin edellytyksin poikkeusluvan riistaeläimen tai rauhoittamattoman eläimen häiritsemiseen, pyydystämiseen tai tappamiseen.

Suomen riistakeskus voi 41 a §:n 1 momentissa, 41 b §:n 1 momentissa sekä 41 c §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myöntää luvan myös poiketa 32 §:ssä säädettyistä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksista, 33 §:ssä säädettyistä pyyntivälineistä ja pyyntimenetelmiä koskevista kielloista, 34 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen säännöksistä, 34 a §:n pyyntivälinettä koskevasta kiellosta ja 35 §:ssä säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä sekä 51 §:n 1 momentissa säädetystä koiran kiinnipitovelvollisuudesta. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 32 §:n 2 momentissa säädetystä moottorikäyttöisten kulkuneuvojen käytön rajoituksesta sekä 35 §:n 3 momentissa säädettyistä metsästysaseen kuljettamista koskevista säännöksistä myös silloin, kun hakija on py-

syvästi tai pitkäaikaisesti liikuntarajoitteinen. Suomen riistakeskus voi myöntää luvan poiketa 34 b §:n 1 momentin ravintohoukuttimen käytön kiellosta.

### 41 b §

#### *Edellytykset riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeusluvalla sekä tietyissä tilanteissa rauhoituksesta poikkeamiselle*

Edellä 1 momentin 1-3 kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa poikkeus voidaan 5 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lintujen pyydystämisen tai tappamisen osalta toteuttaa myös ilmoitusmenettelyllä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään menettelystä sekä tahoista, joita ilmoitusmenettely voi koskea sekä saadun saaliin ilmoittamisesta.

### 74 §

#### *Metsästysrikkomus*

Metsästysrikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) menettelee vastoin 25 §:ssä tarkoitettua asutuksesta, viljelyksestä tai liikenneväylästä johtuvaa rajoitusta;

2) metsästää luvattomasti vastoin 34 §:n nojalla annetulla asetuksella säädettyä pyyntivälineen tai pyyntimenetelmän käytön rajoitusta sekä 34 a §:n 1 momentissa säädettyä kielloa;

3) kuljettaa metsästysasetta vastoin 35 §:n kielloa;

4) häiritsee riistaeläintä vastoin 36 §:n kielloa;

5) järjestää vastoin 30 §:ää metsästyksen ilman metsästyksen johtajaa, tai metsästää vastoin metsästyksen johtajan 30 §:n nojalla antamaa määräystä tai kielloa;

6) menettelee vastoin 29 §:n nojalla annetun asetuksen nojalla pyyntilupaan liitettyä määräystä tai saaliin ilmoittamisesta säädettyä velvollisuutta tai määräaikaa, tai metsäs-

tää 27 §:n nojalla pyyntiluvassa rajatun alueen ulkopuolella;

7) menettelee vastoin 10 §:n 1 momentin tai 41 §:n 4 momentin taikka 41 a §:n 4 momentin taikka 41 b §:n 3 momentin nojalla annetun asetuksen pyyntilupaa tai poikkeuslupaa taikka saaliin ilmoitusvelvollisuutta taikka alueellista kiintiötä koskevassa säännöksessä säädettyä ilmoitusvelvollisuutta tai asetuksen nojalla pyynti- tai poikkeuslupaan otettua määrystä;

8) metsästää käyttämättä 29 §:n nojalla annetussa asetuksessa säädettyjä hirvieläinten metsästyksessä käytettäviä varusteita, tai vastoin 29 §:n nojalla annetun asetuksen säännöstä hirvieläinten metsästyksessä käytettävästä koirasta;

9) metsästyksen johtajana jättää suorittamatta hänelle kuuluvan 30 §:n nojalla annetulla asetuksella säädetyn tehtävän;

10) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana suorittamatta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetussa laissa (616/1993) säädettyä riistanhoitomaksua;

11) toimii ampujana suorittamatta 21 §:ssä säädettyä ampumakoetta;

12) laiminlyö metsästyskortin tai ampumakoetodistuksen esittämisen 22 §:ssä säädetyllä tavalla;

13) metsästää tai toimii metsästyksen johtajana vastoin rikoslain 48 a luvun 6 §:n nojalla tuomittua metsästyskieltoa tai

14) jättää saaliin ilmoittamatta vastoin 38 a §:n 2 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella säädettyä ilmoitusvelvollisuutta.

## 75 §

### *Metsästyslain säännösten rikkominen*

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

8) laiminlyö 34 a §:n 3 momentissa tarkoitettua pyyntivälineen valmistajan ja jälleenmyyjän velvollisuudet,

9) rikkoo 34 b §:n 1 momentissa säädettyä kieltoa sekä 3 momentissa säädettyä ravintoon liittyvää kieltoa ja 4 momentissa säädettyä merkintä- ja ilmoitusvelvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, metsästyslain säännösten rikkomisesta sakkoon.

## 83 c §

### *Ilmoitusvelvollisuus kuolleesta riistaeläimestä*

Kuolleena löytyneestä ahmasta, ilveksestä, karhusta, saukosta, sudesta ja metsäpeurasta on viipymättä ilmoitettava riistantutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle sekä Suomen riistakeskukselle. Kuollut eläin tai osa siitä voidaan toimittaa tutkimuslaitokselle sen suostumuksella ja kustannuksella.

## 83 d §

### *Poliisilain 2 luvun 16 §:n nojalla lopetettu riistaeläin*

Poliisilain (872/2011) 2 luvun 16 §:n nojalla lopetettu ahma, ilves, karhu, saukko ja susi kuuluvat valtiolle ja muu riistaeläin kuuluu alueen riistanhoitoyhdistykselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu ahma, ilves, karhu, saukko tai susi on toimitettava riistantutkimusta tekeväälle tutkimuslaitokselle. Tutkimuslaitos voi luovuttaa eläimen yleishyödylliseen tarkoitukseen tai hävittää sen.

### *Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2017.

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevat valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asetukset jäävät voimaan. Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty pyyntiluvat, hirvieläimen pyyntiluvat ja poikkeusluvat jäävät voimaan.

Ennen tämän lain voimaantuloa valmistetut pyyntivälineet tulee saattaa tämän lain mukaisiksi vuoden 2019 loppuun mennessä.